

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHOCIANÓW NA LATA 2024-2034

CHOCIANÓW 2024

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	4
II.	WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ GMINY CHOCIANÓW	6
I.1.	Wnioski z diagnozy w obszarze społecznym.....	6
I.1.1	Demografia.....	6
I.1.2	Pomoc społeczna	7
I.1.3	Rynek pracy	9
I.1.4	Edukacja	10
I.1.5	Kultura, sport, aktywność społeczna	12
I.2.	Wnioski z diagnozy w obszarze gospodarczym.....	13
I.2.1	Przedsiębiorczość.....	13
I.2.2	Rolnictwo	13
I.3.	Wnioski z diagnozy w obszarze przestrzennym	14
I.3.1	Warunki przyrodnicze.....	14
I.3.2	Warunki kulturowe.....	14
I.3.3	Stan środowiska	15
I.3.4	Infrastruktura techniczna	15
I.3.5	Połączenia komunikacyjne	15
I.4.	Podsumowanie	16
III.	KIERUNKI ROZWOJU GMINY CHOCIANÓW.....	21
II.1.	Plan rozwoju gminy.....	21
II.2.	Obszar strategicznej interwencji w ujęciu lokalnym	30
II.3.	Obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym	30
II.4.	Model przestrzenno-funkcjonalny wraz z ustaleniami i zaleceniami dotyczącymi prowadzenia polityki przestrzennej.....	30
II.4.1	Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów:	36
II.4.2	Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	38
II.4.3	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej	39

II.4.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.....	45
II.4.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	45
II.4.6 Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW	46
II.4.7 Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko	46
II.4.8 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	47
II.4.9 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	47
II.4.10 Kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej	47
II.4.11 Ustalenia związane z art. 326 Prawa wodnego	50
IV. WDRAŻANIE STRATEGII.....	54
III.1. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	54
III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii	57
SPIS TABEL.....	59
SPIS RYSUNKÓW.....	59

I. WSTĘP

Strategia rozwoju to kluczowy i nadrzędny dokument, programujący rozwój lokalny. Wskazuje ona, w jaki sposób gmina chce się rozwijać i jakie długoterminowe cele chce osiągnąć. Podstawę do określenia tych założeń stanowi analiza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej w gminie, dzięki której można skoncentrować plan działań na najistotniejszych obszarach problemowych oraz wychwycić potencjały gminy. Dla realizacji tych planów ważne jest także zmobilizowanie zasobów kadrowych czy finansowych oraz ewentualnych źródeł ich pozyskania. Długookresowy horyzont planowania pociąga za sobą konieczność zaplanowania systemu monitorowania efektywności projektowanej w dokumencie interwencji.

Układ Strategii obejmuje elementy wskazane w ustawie z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 poz. 609 z późn. zm.), które jednocześnie są zgodne z teoretycznymi podstawami planowania rozwoju lokalnego, tj.:

- 1) wnioski z diagnozy;
- 2) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
- 3) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
- 4) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
- 5) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
- 6) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 7) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wraz z zakresem planowanych działań;
- 8) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
- 9) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
- 10) ramy finansowe i źródła finansowania.

Strategia rozwoju gminy jest narzędziem pomagającym skutecznie zarządzać rozwojem lokalnym, zapewniając harmonijny i zrównoważony wzrost, z korzyścią dla mieszkańców, gospodarki oraz środowiska.

DIAGNOZA

II. WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ GMINY CHOCIANÓW

Wnioski zawarte w niniejszym rozdziale opracowano na podstawie diagnozy strategicznej gminy, przeprowadzonej w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Diagnoza powstała przede wszystkim w oparciu o ogólnodostępne dane statystyki publicznej (Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego), sprawozdania i zestawienia danych z instytucji publicznych (Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej), Raporty o stanie gminy, a także w oparciu o uchwalone i obowiązujące już w gminie dokumenty strategiczne. Analizę danych przeprowadzono w odniesieniu do kilku poprzednich lat, aby określić trendy poszczególnych zjawisk społecznych czy gospodarczych.

I.1. Wnioski z diagnozy w obszarze społecznym

I.1.1 Demografia

W sferze społecznej istotnym czynnikiem jest potencjał demograficzny gminy. Jest on wypadkową zarówno wewnętrznych uwarunkowań, jak i ogólnych obserwowanych w kraju trendów. Według Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 r. gminę Chocianów zamieszkiwało 12 469 osób. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2014-2022 wskazuje słabnięcie potencjału demograficznego gminy. W ciągu niespełna dekady liczba mieszkańców spadła o około 5%. Na uwagę zwraca natomiast fakt wzrostu liczby mieszkańców części wiejskiej gminy (+2,2%). Analiza danych dla migracji wskazuje, że 2022 r. był pierwszym rokiem charakteryzującym się dodatnim współczynnikiem migracji. Na dodatnią wartość wskaźnika w większym stopniu wpływa napływ mieszkańców do części wiejskiej gminy (+13,8 ‰ w 2022 r.) niż ich odpływ z miasta (-6,1 ‰ w 2022 r.). Procesy demograficzne związane z ruchem naturalnym ludności w gminie są porównywalne do procesów obserwowanych w województwie oraz powiecie. Analiza danych w latach 2014-2022 wskazuje na konsekwentny kierunek spadku liczby urodzeń. Odnotowuje się ujemne wartości przyrostu naturalnego – w 2022 r. wartość wskaźnika wynosiła -5,05 osoby na 1000 mieszkańców. Wśród zjawisk o charakterze ogólnokrajowym, które zaznaczają się również w analizach demograficznych gminy Chocianów i które będą rzutowały na kształtowanie lokalnych polityk rozwoju, jest proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 37,5%. Natomiast pozytywny jest wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym (+1,6%).

I.1.2 Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną odpowiadającą w gminie Chocianów za zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny oraz udzielania innych form wsparcia mieszkańcom jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Działalność w obszarze pomocowym, w szczególności w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej, prowadzą również Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MGKRPA) oraz Zespół Interdyscyplinarny.

Ośrodek Pomocy Społecznej posiada odpowiednią, zgodną z ustawowymi wymaganiami, liczbę pracowników socjalnych, zapewnia usługi asystenta rodziny, a także świadczy usługi opiekuńcze własnymi zasobami kadrowymi i realizuje różnorodne programy na rzecz osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych.

Wskaźnik deprywacji lokalnej, określający liczbę osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2022 r. wyniósł 2,06% i był najniższy w okresie 2017-2022. Do 2019 r. łącznie wskaźnik deprywacji był znacznie wyższy niż w późniejszych latach i rósł do poziomu 4,18, natomiast od 2020 r. obserwujemy spadek jego wartości. W 2022 r. z pomocy społecznej korzystało 226 rodzin, w których żyło 406 osób. Świadczenia na podstawie decyzji administracyjnych otrzymało w 2022 r. 257 osób. W 2019 r. liczba świadczeniobiorców wyniosła 535 osób. Co więcej, liczba ta w latach 2018 i 2019 była wyższa niż średnia dla powiatu polkowickiego i województwa dolnośląskiego. Od 2020 r. z kolei liczba świadczeniobiorców była niższa niż średnia dla województwa dolnośląskiego, ale wyższa niż średnia dla powiatu polkowickiego.

Z pomocy społecznej znacznie częściej korzystają gospodarstwa jednoosobowe niż wieloosobowe i osoby w wieku produkcyjnym niż w poprodukcyjnym. Do głównych powodów udzielania pomocy społecznej w ciągu ostatnich lat należą: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Mniej rodzin korzysta z pomocy w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzebą ochrony macierzyństwa, a corocznie tylko kilka rodzin korzysta z pomocy społecznej z innych powodów, m.in. z powodu uzależnień, przemocy w rodzinie, bezdomności, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacji kryzysowych i zdarzeń losowych.

Pomoc społeczna wspiera klientów głównie poprzez świadczenia pieniężne: w 2022 r. ze świadczeń pieniężnych skorzystało 179 osób, zaś z niepieniężnych 89 osób. Ważnym obszarem pracy Ośrodka Pomocy Społecznej jest prowadzenie pracy socjalnej. Osoby w trudnych sytuacjach życiowych uzyskują wsparcie emocjonalne, motywacyjne, pomoc w rozwiązywaniu problemów oraz poradnictwo. W przypadku rodzin z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej i w prowadzeniu gospodarstwa domowego pracownik socjalny może wesprzeć rodzinę pomocą asystenta rodziny. W 2022 r. z pomocy asystenta skorzystało 26 rodzin i była to liczba najwyższa od 2018 r.

Gmina Chocianów realizuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz profilaktyki i leczenia uzależnień. Główną rolę w tym zakresie odgrywają MGKRPA oraz Zespół Interdyscyplinarny. Liczba osób z problemem alkoholowym, którym wsparcia udzielała MGKRPA w latach 2018-2023 systematycznie rośnie – od 21 w 2018 r. do 43 w 2023 r. W przypadku problemu przemocy liczba założonych „Niebieskich Kart” ulega w analizowanym okresie wahaniom – najniższa była w 2018 r. – 29, zaś najwyższa w 2020 r. – 41. W 2023 r. założono 31 „Niebieskich Kart”. Zespół Interdyscyplinarny kieruje również zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa związanego z przemocą – najwięcej takich wniosków, aż 29, złożono w 2020 r., w 2023 r. było to 13 wniosków. „Niebieskie Karty” są zamykane głównie w związku z ustaniem przemocy, co wskazuje na skuteczność działań pomocowych. Osobom potrzebującym OPS zapewnia wsparcie psychologiczne i psychoterapeutyczne w Punkcie konsultacyjno-informacyjnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Chocianowie realizuje projekty wspierające mieszkańców będących w trudnych sytuacjach życiowych, m.in. program rządowy „Posiłek w domu i w szkole”, program „Opieka 75+”, którego celem jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczych dla osób samotnych w wieku 75 lat i więcej w gminach do 20 tys. mieszkańców oraz program „Wspieraj Seniora”, a następnie „Korpus Wsparcia Seniora”.

W 2022 r. Gmina Chocianów otrzymała dofinansowanie w ramach Wieloletniego Programu Rządowego Senior + na lata 2021-2025, na przebudowę istniejącego budynku i dostosowanie go na potrzeby utworzenia Klubu Senior+. Inwestycja polegała na zmianie sposobu użytkowania budynku gospodarczego na budynek usługowy, pełniący funkcje społeczne. Budynek został dostosowany dla potrzeb Klubu Senior+, jest pozbawiony barier architektonicznych. Klub Senior+ działa w strukturze OPS, ma na celu integrację i aktywizację społeczną oraz zaspokajanie potrzeb kulturalno-oświatowych środowiska osób starszych. Oferuje 11 miejsc dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w realizacji swoich zadań współpracuje z wieloma podmiotami, zarówno instytucjami publicznymi, jak i organizacjami pozarządowymi oraz prywatnymi podmiotami. W ramach wsparcia osób chorych i osób z niepełnosprawnościami Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z placówkami ochrony zdrowia, m.in. z przychodnią CTD Medicus, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Lubinie, Regionalnym Centrum Zdrowia w Lubinie, Szpitalami Psychiatrycznymi w Złotoryi i w Bolestawcu. OPS wspiera podopiecznych w uzyskiwaniu orzeczeń o niepełnosprawności. W ramach wsparcia osób bezdomnych OPS współpracuje z Kołem Lubińskim oraz Kołem w Świdnicy Towarzystwa Pomocy im. św. brata Alberta. Ośrodek współpracuje również z „Caritas” oraz Bankiem Żywności we Wrocławiu w zapewnianiu mieszkańcom pomocy żywnościowej.

I.1.3 Rynek pracy

Zadania w zakresie polityki rynku pracy wspierające mieszkańców gminy Chocianów realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Polkowicach, z którym współpracuje również Ośrodek Pomocy Społecznej w Chocianowie.

Sytuację na lokalnym rynku pracy należy ocenić jako dobrą. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie polkowickim w latach 2018-2023 utrzymuje się na względnie stałym poziomie – najwyższa była na koniec grudnia 2021 r., gdy wyniosła 4,9%, zaś najniższa na koniec grudnia 2023 r. – 4,2%. Stopa bezrobocia w całym analizowanym okresie była nieznacznie niższa niż średnia dla województwa dolnośląskiego i kraju (na koniec grudnia 2023 r. stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim wyniosła bowiem 4,4%, a w Polsce 5,1%).

Na koniec 2023 r. w Gminie Chocianów odnotowano 389 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Polkowicach. Liczba osób bezrobotnych w latach 2018-2023 najwyższa była w 2020 r. – 485 osób, a następnie malała, by najniższą liczbę osiągnąć w 2022 r. – 347 osoby.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Chocianów jest wyższy niż ogółem w powiecie polkowickim (w 2022 r. odpowiednio 4,7% i 4,3%). Jednocześnie odnotować należy, że udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy w mieście Chocianów niż na terenie wiejskim gminy (w 2022 r. odpowiednio 5,1% i 4,2%). Zwrócić należy uwagę na wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych – w 2023 r. stanowiły 60,4% bezrobotnych w gminie Chocianów. Bezrobotni długotrwale na koniec 2023 r. stanowili 49,4% ogólnej liczby bezrobotnych, podobnie jak w powiecie polkowickim ogółem, gdzie wskaźnik ten wyniósł 49,0%. Znaczący jest również udział bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych – 42,7%. Większy odsetek stanowili bezrobotni starsi, powyżej 50. roku niż młodzi, do 30 roku życia. Barię w przypadku mieszkańców, szczególnie kobiet, jest posiadanie małych dzieci: 20,6% bezrobotnych stanowiły osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do lat 6. W przypadku bezrobotnych kobiet 31,1% posiadało dziecko do lat 6. Aż 17,5% ogółu bezrobotnych i 28,9% bezrobotnych kobiet stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Prawie 15% bezrobotnych z gminy Chocianów (10,9% bezrobotnych z powiatu polkowickiego) miało prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Zwrócić należy uwagę, że większość bezrobotnych nie ma prawa do zasiłku, stąd konieczność ich wsparcia przez pomoc społeczną. Bezrobocie jest jednym z głównych powodów udzielania pomocy społecznej. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej, obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem, w 2022r. wyniósł 57,0%.

PUP w Polkowicach dysponuje dużą liczbą ofert pracy, znaczna liczba bezrobotnych systematycznie aktywizuje się, podejmując pracę. PUP wspiera osoby bezrobotne, przede wszystkim kierując je na staże i szkolenia.

I.1.4 Edukacja

Gmina Chocianów nie prowadzi instytucji opieki nad dziećmi do lat 3. W Chocianowie funkcjonuje prywatny żłobek „SERDUSZKOlandia”. Dysponuje 23 miejscami, które są zajęte. Gmina Chocianów wspiera finansowo jego działalność poprzez dotacje do miejsca dla dziecka, którego rodzice zamieszkują w gminie Chocianów oraz uczą się, pracują lub studiują.

Sieć przedszkoli na terenie Gminy tworzą następujące placówki – dwa przedszkola w Chocianowie: Przedszkole Miejskie w Chocianowie i Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Chocianowie oraz punkty przedszkolne w: Parchowie, Szklarach Dolnych, Trzebnicach i Żabicach. Punkty przedszkolne organizacyjnie działają w strukturach szkół podstawowych. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli ulegała w latach 2018-2023 wahaniom, najniższa była w roku szkolnym 2020/2021 – 334 (prawdopodobnie w związku z pandemią), zaś najwyższa w roku 2023/2024 – 392. Przedszkola są dużymi placówkami, w roku 2023/2024 do Przedszkola Miejskiego uczęszczało 174 dzieci, zaś do Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi 144 dzieci. Liczba dzieci w poszczególnych punktach przedszkolnych w analizowanym okresie wyniosła maksymalnie 23. Wskaźnik liczby dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat wyniósł w 2022 r. 729 i był znacznie niższy niż średnio w powiecie polkowickim (879), województwie dolnośląskim (946) i w Polsce (927).

Dostęp do edukacji na poziomie szkoły podstawowej zapewniają cztery publiczne placówki: Szkoła Podstawowa im. Odkrywców Polskiej Miedzi w Chocianowie, Szkoła Podstawowa w Parchowie, Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szklarach Dolnych oraz Szkoła Podstawowa im. Władysława St. Reymonta w Trzebnicach. Liczba uczniów najwyższa była w roku 2020/2021 – 956, a następnie zaczęła spadać, w roku 2023/2024 osiągając liczbę 849 uczniów.

Struktura szkół podstawowych wskazuje, że na terenie gminy funkcjonuje jedna bardzo duża placówka – Szkoła Podstawowa im. Odkrywców Polskiej Miedzi w Chocianowie, do której w roku 2023/2024 uczęszczało 575 uczniów, co stanowi 67,7% ogólnej liczby uczniów. Najwięcej uczniów szkoła liczyła w roku 2021/2022 – 683, a następnie ich liczba zaczęła spadać. Szkoła Podstawowa im. Władysława St. Reymonta w Trzebnicach w roku 2023/2024 liczyła 145 uczniów (i w tej placówce liczba uczniów rosta w latach 2018-2023), Szkoła Podstawowa w Parchowie – 83 uczniów (tu obserwujemy stałą liczbę uczniów i wzrost w roku 2023/2024), a najmniejsza Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szklarach Dolnych – 46 uczniów (tu obserwujemy spadek liczby uczniów w okresie

2018-2023). Mała liczba uczniów powoduje, że w placówkach w Szklarach Dolnych i Parchowie klasy liczą kilka-kilkanaście osób. Do gminnych przedszkoli, oddziałów „0” oraz punktów przedszkolnych w roku 2022/2023 uczęszczało średnio 446 dzieci.

W szkołach wsparcia dzieciom udzielają specjaliści: pedagodzy, pedagodzy specjalni, logopedzi oraz psychologowie, chociaż ze względu na wakaty nie każda placówka zapewnia dostęp do wszystkich specjalistów. Wszystkie szkoły pracują w trybie jednoznanym i zapewniają opiekę świetlicową, ale w stosunkowo krótkich godzinach (najdłużej pracuje świetlica w szkole w Chocianowie – od 6.30 do 16.00). Szkoła w Chocianowie dysponuje kuchnią, która przygotowuje posiłki dla wszystkich szkół gminnych.

Zaplecze sportowe nie we wszystkich placówkach pozwala na komfortową realizację zajęć z wychowania fizycznego. Szkoła w Chocianowie dysponuje salą gimnastyczną i boiskiem, szkoła w Parchowie ma wyłącznie boisko, zaś szkoły w Szklarach Dolnych i Trzebnicach tylko sale gimnastyczne. Place zabaw mają szkoły w Szklarach Dolnych, Parchowie.

Analiza wyników egzaminów ósmoklasisty z lat 2020-2023 wykazuje, że najlepsze wyniki osiągają uczniowie Szkoły Podstawowej w Parchowie – szczególnie dotyczy to języka angielskiego, a następnie uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Szklarach Dolnych. Słabsze wyniki osiągają uczniowie pozostałych dwóch szkół. Wyniki egzaminów wahają się, a różnice między szkołami bywają bardzo duże. Szkoły w Parchowie i Szklarach Dolnych najczęściej osiągają wyniki wyższe niż średnia dla powiatu polkowickiego, zaś pozostałe dwie szkoły najczęściej niższe. Średnie wyniki szkół w gminie są generalnie niższe niż średnia dla województwa dolnośląskiego i dla Polski, jedynie w szkole w Parchowie udawało się osiągnąć wyniki z języka angielskiego na takim poziomie, a w szkole w Szklarach z języka polskiego.

Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy oraz lokalizację szkół w czterech miejscowościach dzieci dojeżdżają do szkół bezpłatną komunikacją miejską. Uczniowie niepełnosprawni, uczący się poza terenem gminy, dowożeni są przez rodziców na podstawie porozumienia zawartego z gminą lub transportem zorganizowanym.

Na terenie gminy funkcjonuje szkoła średnia prowadzona przez powiat polkowicki - Zespół Szkół w Chocianowie. Zespół Szkół prowadzi branżową szkołę I stopnia oraz technikum. Technikum kształci uczniów w zawodach: technik mechatronik, technik logistyk oraz technik organizacji turystyki, zaś szkoła branżowa w zawodach: cukiernik, elektryk, elektromechanik, fryzjer, kelner, kucharz, mechanik pojazdów samochodowych, mechatronik, operator obrabiarek skrawających oraz sprzedawca. Młodzież z Chocianowa może również korzystać z oferty szkół poza terenem gminy, głównie w Polkowicach, Lubinie czy Legnicy.

I.1.5 Kultura, sport, aktywność społeczna

Główną instytucją publiczną w gminie zajmującą się działalnością kulturalną jest Regionalne Centrum Kultury (RCK) z siedzibą przy ul. Kościuszki 5 w Chocianowie wraz z Wiejskimi Ośrodkami Kultury w Chocianowcu, Trzebnicach, Parchowie oraz świetlicami wiejskimi w Jabłonowie, Brunowie, Pogorzelskich, Ogrodziskach i Żabicach.

W ramach działalności RCK organizowane są: liczne warsztaty, koła zainteresowań, zgrupowania zespołów. RCK jest organizatorem festiwali i imprez kulturalnych. Każdego roku RCK organizuje lub współorganizuje kilkadziesiąt wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym czy turystycznym dla różnych grup. Ośrodek prowadzi kilka stałych sekcji tematycznych: zajęcia taneczne, akrobatyczne oraz w ramach Ogniska Muzycznego.

Druga z instytucji kultury - Biblioteka Publiczna w Chocianowie - skupia się przede wszystkim na promocji czytelnictwa jako atrakcyjnej formy spędzania wolnego czasu, zaspokajaniem zróżnicowanych potrzeb czytelniczych ogółu społeczeństwa, upowszechnianiem wiedzy i kultury. Realizuje swoje zadania m.in. przez filie zlokalizowane w Chocianowie, Trzebnicach, Szklarach Dolnych i Parchowie. Na koniec 2022 r. w Bibliotece było zarejestrowanych 737 użytkowników, w tym 654 aktywnie wypożyczających. Ogólny stan księgozbioru na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniósł 20545 woluminów, 42 audiobooków i 2 czasopisma bieżące w prenumeracie oraz jedno czasopismo darowane.

Oprócz działalności podstawowej prowadzone były również inne formy popularyzacji książki i czytelnictwa, m.in.: dyskusje o książkach, spotkania okolicznościowe, zajęcia literackie, kiermasze książek, imprezy i formy o charakterze edukacyjnym, lekcje biblioteczne, zajęcia plastyczne, gry i zabawy, pogadanki, wystawy.

W ostatnich latach stan i dostępność infrastruktury sportowo-rekreacyjnej uległ stopniowej poprawie i obecnie jest ona już dobrze rozwinięta, a rozkład urządzeń i obiektów na terenie gminy jest dość równomierny.

Na koniec 2022 r. zarejestrowanych na terenie gminy było 28 organizacji pozarządowych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi przebiegała według uchwalanego corocznie Programu Współpracy Gminy Chocianów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Głównymi obszarami pracy organizacji pozarządowych na terenie gminy były zadania publiczne w sferze ochrony i promocji zdrowia oraz pomocy społecznej, kultury, edukacji wychowawczej, kultury fizycznej (obejmujące wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej we wszystkich jej aspektach i dziedzinach skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych), działalności wspomagającej dla organizacji pozarządowych.

I.2. Wnioski z diagnozy w obszarze gospodarczym

I.2.1 Przedsiębiorczość

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON wzrosła w gminie Chocianów w ostatnich 5 latach o 6,1%. Szczególnie duże znaczenie mają indywidualne działalności gospodarcze, prowadzone przez osoby fizyczne. Poziom przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów osób fizycznych na 1000 ludności jest zbliżony do średniej powiatowej, lecz niższy od średniej wojewódzkiej. Dodatkowo można zauważyć zróżnicowanie w obrębie samej gminy, polegające na wyższym poziomie przedsiębiorczości w mieście niż w części wiejskiej, przy czym wzrost poziomu przedsiębiorczości w ciągu ostatnich 5 lat jest wyższy na obszarach wiejskich. Negatywnym zjawiskiem jest natomiast wzrost udziału podmiotów wyrejestrowywanych z rejestru REGON, a więc kończących działalność.

W latach 2019-2023 wzrosła liczba najmniejszych podmiotów gospodarczych, tj. zatrudniających do 9 pracowników. Poziom wzrostu osiągnął 6,7%, a ich udział w ogóle podmiotów gospodarczych wyniósł w 2022 r. 92,5%. Niewątpliwie pozytywny aspekt sytuacji gospodarczej gminy stanowią przedsiębiorstwa, w których pracuje więcej niż 50 osób, bowiem takie podmioty charakteryzuje bardziej stabilna pozycja rynkowa, a co za tym idzie - często także wyższe zarobki i stabilniejsze zatrudnienie. Na terenie gminy działają tylko trzy takie przedsiębiorstwa. Również przedsiębiorstw zatrudniających do 50 osób jest tylko 19.

I.2.2 Rolnictwo

Obok prowadzenia działalności powszechnie rozumianej jako działalność gospodarcza na sferę gospodarczą wpływa działalność rolnicza (zwłaszcza w gminie o charakterze miejsko-wiejskim). Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r. na terenie gminy Chocianów funkcjonowało 469 gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 5 ha – 55%, ponad 19% gospodarstw posiada od 5 do 10 ha, a 18% to gospodarstwa posiadające ponad 15 ha użytków rolnych.

Jakość gleb warunkuje sposób wykorzystywania gruntów. Największe obszary gruntów ornych wykorzystywane były pod zasiew zbóż (prawie 80% powierzchni zasiewów w 2020 r.). Rolnicy często decydują się również na uprawę rzepaku (prawie 13% powierzchni zasiewów). Jednak plony wykorzystywane są często na potrzeby własne rolników. Na ilość uzyskiwanych plonów mają wpływ głównie słabsze gleby oraz warunki klimatyczne, ukształtowanie terenu i powiązane z tym stosunki wodne.

I.3. Wnioski z diagnozy w obszarze przestrzennym

I.3.1 Warunki przyrodnicze

Rozległe kompleksy leśne położone na terenie gminy Chocianów są częścią Borów Dolnośląskich. Stanowią ważny walor przyrodniczy, krajobrazowy, a także turystyczny gminy.

W celu zapewnienia ciągłości istnienia gatunków oraz przywrócenia właściwego stanu zasobów na terenie gminy ustanowiono różne formy ochrony zgodnie z ustawą o *ochronie przyrody*, takie jak: pomniki przyrody, użytki ekologiczne, rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000.

W granicach gminy znajdują się dwa użytki ekologiczne: Torfowisko Zamienice (w pobliżu północnego skraju wsi Janówka. Jest to siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków) oraz Torfowisko Kąty położone na skraju Wzniesień Chocianowskich, graniczących od południa z Doliną Czarnej Wody. O wartości przyrodniczej użytku ekologicznego stanowią: pełnienie roli małej retencji wodnej na obszarach lasów z przewagą suchych borów sosnowych, występowanie rzadkich i chronionych gatunków roślin, ochrona środowiska egzystencji chronionego motyla z rodziny modraszkowatych - *telejusa*, pełnienie roli „banku”. Celami ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych pozostałości ekosystemów mających znaczenie zachowania unikatowych zasobów genowych i środowisk.

W granicach gminy znajdują się dwa obszary chronionego krajobrazu: „Lasy Chocianowskie” oraz „Dolina Czarnej Wody”. Ochroną w nich objęte są wartościowe krajobrazowo tereny ekosystemów leśnych i łąk w dolinach rzecznych. Ze względu na występowanie gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej na terenie gminy Chocianów zlokalizowana jest część Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Bory Dolnośląskie PLB02000.

I.3.2 Warunki kulturowe

Zabytki architektury i budownictwa występują na terenie całej gminy. Są to: kościoły, plebanie, zespoły pałacowo-parkowe, folwarki, budynki mieszkalne, usługowe i gospodarcze, założenia cmentarne. Zachowały one elementy pierwotnych układów urbanistycznych. W okresie powojennym stopień zachowania historycznie ukształtowanych układów zabudowy poszczególnych miejscowości nie uległ zasadniczym zmianom. Większość miejscowości na terenie gminy charakteryzuje się do dnia dzisiejszego cennymi historycznymi układami urbanistycznymi i ruralistycznymi (Chocianów, Brunów, Chocianowiec, Parchów, Pogorzeliska, Trzebnice, Żabice).

Najstarsze wiadomości o Chocianowie pochodzą z XIII w. Do rejestru zabytków architektury z terenu miasta i gminy wpisane zostały łącznie 22 obiekty i zespoły

obiektów. Przedmiotem ochrony prawnej w obszarze miasta i gminy Chocianów jest założenie urbanistyczne miasta Chocianów wraz z pałacem z I poł. XVIII w., parkiem podworskim, pawilonem parkowym, kościołem pomocniczym oraz cmentarzem komunalnym.

I.3.3 Stan środowiska

W gminie nie ma większych emitorów zanieczyszczeń atmosfery. Nad omawiany teren przedostają się w niewielkim stopniu napływowe zanieczyszczenia. Czynnikiem o bardziej lokalnym znaczeniu jest niska emisja (głównie SO₂ i pył). Bardzo często spalany jest w nich węgiel o niskiej jakości, a więc o dużej zawartości siarki i pyłów, zaś same źródła ciepła cechują się niską efektywnością energetyczną. Dodatkowo zwiększony poziom zanieczyszczeń dotyczy ulic, na których występuje zwarta zabudowa, ograniczająca możliwości ich przewietrzania. Nie bez znaczenia pozostaje emisja komunikacyjna - wzrastająca systematycznie ilość pojazdów samochodowych nabywanych zarówno przez podmioty gospodarcze, jak i osoby fizyczne pociąga za sobą wzrost emisji przede wszystkim dwutlenku azotu. Transport samochodowy jest również źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego tlenkami węgla, węglowodorami i związkami ołowiu.

I.3.4 Infrastruktura techniczna

Z punktu widzenia przestrzeni istotne znaczenie ma układ i jakość instalacji sieciowych. Gmina jest w pełni zaopatrzona w sieć wodociągową, gdyż prawie 97% mieszkańców korzysta z wodociągu. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 56,8% mieszkańców ogółem. Część miasta oraz żadna ze wsi (aż 12 sołectw) nie posiadają kanalizacji sanitarnej.

Długość sieci gazowej na terenie gminy w 2022 r. wyniosła 48,6 km i zwiększyła się o ponad 3% w stosunku do 2019 r. Liczba czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych utrzymuje się na względnie stałym poziomie i w 2022 r. wynosiła 665. Wg danych BDL GUS na koniec 2022 r. z instalacji gazowej korzystało 63,6% mieszkańców (92,5% ludności na obszarze miasta i 20,6% ludności na obszarach wiejskich).

Na terenie gminy nie ma i nie planuje się budowy składowiska odpadów oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów. Odpady komunalne deponowane są obecnie w Instalacji Komunalnej w miejscowości Trzebcz (gmina Polkowice). Analizując liczbę zebranych odpadów selektywnych widać, że w ostatnich 4 lata ich ilość wzrosła gwałtownie między rokiem 2019 a 2021 (relacja 1 132,49 tony do 1 717,00 tony), aby następnie systematycznie spadać do poziomu 1565,08 tony w 2023 r.

I.3.5 Połączenia komunikacyjne

Pod względem komunikacyjnym gmina Chocianów posiada korzystne położenie. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe, jednak w bliskiej odległości od granic gminy

biegną ważne w polskim układzie transportowym drogi krajowe, w tym 18 km od Chocianowa droga ekspresowa S3, która docelowo ma łączyć Świnoujście z Lubawką (granica polsko-czeska). Natomiast w odległości 21 km od Chocianowa zlokalizowany jest węzeł autostradowy „Krzyżowa”, gdzie krzyżują się drogi A4 i A18. Autostradowy szlak komunikacyjny A18-A4 (E36-E40) łączy Berlin oraz Drezno z Wrocławiem i dalej z Katowicami, Krakowem, a docelowo z Lwowem i Kijowem. W odległości 20 km od Chocianowa przebiega także droga krajowa nr 94, łącząca Kraków ze Zgorzelcem, będąca alternatywą dla płatnej na większości odcinków autostrady A4.

Przez obszar gminy przebiega linia kolejowa nr 303 relacji: Rokitki – Chocianów – Przemków – Niegostawice – Kozuchów. W 2022 r. zrealizowane zostały prace przy rewitalizacji linii kolejowych Chocianów – Duninów oraz Chojnów – Rokitki, które od wielu lat były nieczynne. Na linii kolejowej nr 303 odbywa się ruch pasażerski, w relacji Legnica – Chocianów – Legnica.

I.4. Podsumowanie

NAJWAŻNIEJSZE POTENCJAŁY GMINY

- 👍 **Korzystne uwarunkowania** dla funkcji osiedleńczych związane z położeniem geograficznym (bliskość ośrodków subregionalnych: Legnica, Lubin).
- 👍 **Stabilna sytuacja ekonomiczna i gospodarcza** gminy na przestrzeni ostatnich lat oraz aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych.
- 👍 **Pomoc społeczna** realizująca działania wspierające w ramach zadań własnych i zleconych oraz w ramach projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, odpowiadająca na zdiagnozowane potrzeby związane m.in. ze starzeniem się społeczności gminy, problemami osób z niepełnosprawnościami czy rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Zmniejszająca się liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 👍 **Stabilna sytuacja na lokalnym rynku pracy**, którą obrazuje spadek stopy bezrobocia dla powiatu polkowickiego, dostęp do ofert pracy.
- 👍 **Zapewnianie przez gminę dostępu do opieki zdrowotnej**, co pozwala mieszkańcom na korzystanie z podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w mieście Chocianów.
- 👍 **Oferta szkół zapewniająca uczniom** możliwość jednozmiannowej nauki, wsparcia specjalistycznego, korzystania ze świetlicy szkolnej i udziału w zajęciach dodatkowych oraz projektach realizowanych w szkołach. Dostęp do opieki świetlicowej i posiłków cateringowych w szkołach.

- 👉 **Oferta opieki nad najmłodszymi** dzięki funkcjonowaniu prywatnego żłobka z miejscami dofinansowanymi przez gminę oraz publicznym przedszkolom i oddziałom przedszkolnym.
- 👉 **Walory historyczne i przyrodnicze** pozwalają na rozwijanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego.
- 👉 **Dobrze rozwinięta infrastruktura.** Gminę charakteryzuje wysoki poziom zwodociągowania, rozwijana jest sieć kanalizacyjna, dostępna jest infrastruktura drogowa i kolejowa.

NAJWAŻNIEJSZE WYZWANIA STOJĄCE PRZED GMINĄ

- 👉 **Zmiany demograficzne** – zahamowanie spadku liczby mieszkańców przez utrzymanie pozytywnego kierunku zmian związanych z zaobserwowanym od 2022 r. napływem nowych mieszkańców.
- 👉 **Zapewnianie odpowiedniej pomocy** oraz wsparcia osobom i rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych, szczególnie osobom ubogim, długotrwale bezrobotnym, osobom długotrwale lub ciężko chorym i z niepełnosprawnościami w związku z postępującym starzeniem się społeczności gminy, niskimi kwotami kryteriów uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej oraz ograniczonymi środkami finansowymi gminy przy zwiększających się potrzebach kosztownych działań pomocowych (np. pokrywania kosztów pobytu w domach pomocy społecznej).
- 👉 **Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych**, długookresowo korzystających z pomocy społecznej, spełniających różne kryteria szczególnej sytuacji na rynku pracy (np. wiek powyżej 50 lat, brak kwalifikacji zawodowych).
- 👉 **Określenie optymalnego kształtu sieci placówek oświatowych** w związku z przyszłym zmniejszaniem się liczby dzieci w wieku szkolnym i rosnącymi kosztami utrzymania szkół. Poprawa jakości kształcenia w szkołach podstawowych na terenie gminy poprzez modernizację infrastruktury edukacyjnej, utrzymanie jej w dobrym stanie technicznym oraz realizację działań wspierających nauczycieli i uczniów w osiąganiu coraz wyższych wyników edukacyjnych.
- 👉 **Wsparcie pracujących mieszkańców gminy**, szczególnie kobiet, posiadających małe dzieci w zapewnieniu możliwości korzystania z instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech.

- ☞ **Różnice pomiędzy poszczególnymi obszarami gminy**, m.in. brak pokrycia siecią kanalizacyjną obszarów wiejskich, trudności z dojazdem środkami publicznymi z miejscowości wiejskich, co utrudnia dostęp do usług publicznych.
- ☞ **Znaczny udział gospodarstw rolnych o areale do 5 ha** (ponad 50%). Małe gospodarstwa rolne nie są w stanie utrzymywać się z prowadzonej działalności ani rozwijać swojej działalności.

NAJWAŻNIEJSZE SZANSE

- ☞ **Wzrost dostępności** środków zewnętrznych (nowa perspektywa unijna, środki rządowe, wojewódzkie, itp.).
- ☞ **Wdrażanie działań** zaplanowanych w strategiach i programach działań pozwalające na rozwiązywanie problemów i zaspokajanie potrzeb mieszkańców gminy, przyczyniające się do zapewnienia wysokiej jakości życia w gminie.
- ☞ **Rozwój aktywności lokalnej**, rozwój sektora pozarządowego oraz współpracy organizacji pozarządowych z gminą przyczyniający się do rozwiązywania problemów i zaspokajania potrzeb mieszkańców.
- ☞ **Współpraca w ramach porozumień ponadlokalnych**, możliwość realizacji projektów partnerskich o szerszej skali oddziaływania.
- ☞ **Zwiększenie nakładów** finansowych na działania związane z ochroną środowiska i odporność na zmiany klimatu przy wzroście świadomości ważności problemów środowiskowych dla rozwoju.
- ☞ **Napływ nowych mieszkańców** wynikający z ogólnego wzrostu atrakcyjności i rozwoju regionu.

NAJWAŻNIEJSZE ZAGROŻENIA

- ✧ **Utrzymujące się** niekorzystne tendencje demograficzne oraz niewystarczające działania w skali kraju np. w zakresie polityki prorodzinnej.
- ✧ **Rosnące wydatki** gminy i niewystarczające środki finansowe na realizację zadań, skutkujące ograniczaniem działań gminy.
- ✧ **Negatywny wpływ** sytuacji społeczno-gospodarczej na sytuację materialną i kondycję psychiczną mieszkańców, skutkujący zwiększaniem zakresu występowania problemów społecznych (m.in. ubóstwa, uzależnień).
- ✧ **Zwiększanie się liczby** gospodarstw jednoosobowych, wymagających wsparcia pomocy społecznej, szczególnie gospodarstw osób starszych i z niepełnosprawnościami. Osłabianie więzi rodzinnych i sąsiedzkich skutkujące koniecznością przejmowania odpowiedzialności za wsparcie osób i rodzin przez pomoc społeczną.
- ✧ **Nasilenie się negatywnych** zjawisk ekonomiczno-gospodarczych wynikających z sytuacji międzynarodowej na rynku surowców i energii, wpływających na możliwości rozwoju, a także trendy na rynku pracy i warunki prowadzenia działalności gospodarczej.
- ✧ **Niestabilność systemu** i otoczenia prawnego.

CELE STRATEGICZNE

III. KIERUNKI ROZWOJU GMINY CHOCIANÓW

II.1. Plan rozwoju gminy

Poniższy plan działań instytucji gminnych oraz innych interesariuszy uwzględnia uwarunkowania społeczne, gospodarcze i przestrzenne gminy Chocianów. Centralny element tego planu stanowi docelowa wizja rozwoju gminy, a następnie wynikające z niej cele strategiczne, operacyjne i kierunki rozwoju. Układ taki jest zgodny z art. 10e ust. 3, w którym wskazano jako elementy obligatoryjne cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym oraz kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.

W procesie planowania i kolejno wdrażania lokalnej polityki rozwoju przyjęto trzy zasady generalne, które są podstawą dla założeń wykonawczych:

Wyróżniono trzy cele strategiczne, a w ich obrębie siedem celów operacyjnych i odpowiadające im kierunki rozwoju. Tworzą one spójny i komplementarny system.

Wizja rozwoju jest opisem pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.

- **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalne kierunki postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy, odpowiadają one na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć?”.
- **Cele operacyjne i odpowiadające im kierunki rozwoju** oznaczają koncentrację wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej)

podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Odpowiadają na pytanie „co jest do zrobienia?”. Kierunki działań służą realizacji założonego celu, są podstawą wdrażania strategii.

Cele operacyjne, a następnie kierunki działań odpowiadają na potrzeby rozwojowe gminy i wskazują sposoby:

rozwiązywania najważniejszych wyzwań rozwoju,

zmniejszania barier rozwojowych,

wzmacniania potencjałów lokalnych,

wykorzystywania zasobów własnych i szans pojawiających się w otoczeniu,

łączenia działań z różnych dziedzin w zintegrowane projekty.

Schemat rozwoju gminy Chocianów

WIZJA ROZWOJU

Gmina Chocianów – gmina przyszłości

To miejsce, gdzie nowoczesność, rozwój gospodarczy i dbałość o środowisko kształtują wysoką jakość życia mieszkańców. Efektywna administracja samorządowa, bogata oferta usług społecznych, a także dynamicznie rozwijająca się infrastruktura stanowią fundamenty stabilnej i dobrze funkcjonującej społeczności

WYMIAR SPOŁECZNY

CEL STRATEGICZNY 1

SZEROKI DOSTĘP DO USŁUG PUBLICZNYCH WYSOKIEJ JAKOŚCI

Zmiany struktury społecznej wymagają inicjatyw zarówno z zakresu polityki prorodzinnej (wpływającej na wzrost dzietności) jak i aktywnej polityki senioralnej. Dla wszystkich grup społecznych szczególnie istotne jest zwiększenie dostępności do wysokiej jakości usług medycznych, nowoczesnych usług oświatowych czy prozdrowotnych. W obszarze usług społecznych kluczowe jest prowadzenie działań służących ograniczaniu zjawiska wykluczenia społecznego i wsparcia dla grup szczególnie potrzebujących. Ważne są, także inicjatywy zachęcające mieszkańców do aktywności, w tym obywatelskiej.

W wymiarze infrastrukturalnym istotne są działania służące tworzeniu i modernizacji obiektów pełniących funkcje społeczne, z zakresu bezpieczeństwa, oświaty czy sportu. Jakość, funkcjonalność, dostępność i spójność przestrzeni publicznych jest czynnikiem, który wpływa na komfort i poziom życia mieszkańców. Jest także elementem budującym przewagi konkurencyjne, w tym m.in. zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej gminy. Szczególnie istotne jest zapewnienie mieszkańcom miejsc, które oferują możliwość aktywnego spędzania czasu wolnego, rekreacji. Przyjazne otoczenie, oznacza również podnoszenie technicznej jakości obiektów i infrastruktury oraz likwidację barier utrudniających mobilność osobom starszym i potrzebującym szczególnego wsparcia. To także konieczność przeciwdziałania degradacji przestrzeni publicznych, m.in. poprzez przeprowadzenie procesów rewitalizacyjnych na obszarach, które wymagają interwencji,

a także nadania im nowych funkcji. Transformacja cyfrowa (praca on-line, świadczenie usług on-line) powoduje, iż konieczne jest także zwiększenie pakietu usług publicznych, które można realizować on – line i ich promocja wśród mieszkańców gminy Chocianów.

Cel operacyjny 1.1 Wysoka sprawność i efektywność administracji gminnej

Kierunki działań:

- 1.1.1 Cyfryzacja jednostek organizacyjnych gminy.
- 1.1.2 Promocja usług cyfrowych wśród mieszkańców.
- 1.1.3 Podnoszenie kompetencji pracowników samorządowych oraz włączanie ekspertów i liderów lokalnych w zarządzanie gminą.
- 1.1.4 Wzmocnienie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami ponadlokalnymi w realizacji zadań publicznych.
- 1.1.5 Poprawa stanu i funkcjonalności budynków użyteczności publicznej.

Cel operacyjny 1.2 Wysoko rozwinięte usługi społeczne

Kierunki działań:

- 1.2.1 Rozwój infrastruktury społecznej dla rodzin (place zabaw, centra rozrywki, obiekty sportowe i rekreacyjne).
- 1.2.2 Wspieranie rodzin, w tym stworzenie miejsca opieki dla dzieci do lat 3.
- 1.2.3 Rozwijanie nowoczesnej infrastruktury oświatowej.
- 1.2.4 Wspieranie osób starszych i ich aktywizacja poprzez kreowanie oferty spędzania czasu wolnego, opiekuńczej, edukacji ustawicznej oraz profilaktyki zdrowotnej
- 1.2.5 Kompleksowe wsparcie mieszkańców gminy w rozwoju społecznym zdrowotnym i prorodzinym (m.in. usługi opiekuńcze, wytchnieniowe, zdrowotne, psychologiczne).
- 1.2.6 Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa poprzez wspieranie jednostek ochotniczych straży pożarnej oraz współpracę z policją.

WYMIAR GOSPODARCZY

CEL STRATEGICZNY 2 ROZBUDOWA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY

Szczególnym wyzwaniem rozwojowym jest zwiększenie odporności gminy na zmiany klimatyczne, zmniejszenie presji wywieranej na środowisko, ograniczenie emisji szkodliwych gazów i substancji do otoczenia, a także organizowanie przestrzeni publicznych z udziałem zieleni. Ważna jest również ochrona bioróżnorodności i dziedzictwa przyrodniczego, które stanowią duży walor budujący wizerunek i atrakcyjność gminy. W perspektywie strategicznej zaplanowano działania, które będą się koncentrować na projektach zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń powietrza zwiększania udziału ekologicznych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy oraz podnoszące świadomość ekologiczną mieszkańców. Systematycznie zwiększana będzie odporność gminy na zmiany klimatyczne. W tym celu realizowane będą przedsięwzięcia związane w szczególności z rozwojem wysokiej jakości błękitno – zielonej infrastruktury. Celom środowiskowym podnoszącym jednocześnie jakości życia służyć będą również przedsięwzięcia w rozbudowę i modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, drogowej i około drogowej.

Cel operacyjny 2.1 **Wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami**

Kierunki działań:

- 2.1.1 Współpraca z przedsiębiorcami z regionu w zakresie tworzenia oferty podnoszenia kwalifikacji zawodowych dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy.
- 2.1.2 Promocja podejmowania zatrudnienia przez osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.
- 2.1.3 Utworzenie centrum wsparcia przedsiębiorców - doradztwo, mentoring, szeroka informacja o możliwych formach wsparcia działalności.
- 2.1.4 Intensyfikacja promocji gospodarczej gminy.

Cel operacyjny 2.2 **Wspieranie rozwoju rolnictwa**

Kierunki działań:

- 2.2.1 Informowanie rolników o dostępnej dla nich ofercie wsparcia w formie dotacji i podnoszenia kwalifikacji.

- 2.2.2 Promocja nowoczesnych form współpracy wśród rolników (grupy producenckie, tworzenie krótkich łańcuchów dostaw).
- 2.2.3 Rozwój infrastruktury dróg rolnych.
- 2.2.4 Organizacja targów lokalnych dla producentów z terenu gminy.
- 2.2.5 Wspieranie rolników w rozszerzaniu ich działalności o nowe segmenty (agroturystyka, gospodarstwa ekologiczne, zagrody edukacyjne, wioski tematyczne).

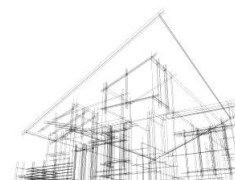
Cel operacyjny 2.3 **Rozwój lokalnej oferty turystycznej**

Kierunki działań:

- 2.3.1 Rozwój turystyki przyrodniczej poprzez rozbudowę szlaków pieszych, rowerowych, konnych, itp.
- 2.3.2 Rozwój małej infrastruktury turystycznej (m.in. miejsca odpoczynku, stacje naprawy rowerów).
- 2.3.3 Utworzenie centrum edukacji przyrodniczej, promującego walory gminy oraz oferującego edukację ekologiczną.
- 2.3.4 Dbłość o utrzymanie wartości obiektów i przestrzeni zabytkowych.
- 2.3.5 Stworzenie tematycznych szlaków kulturowych, łączących obiekty zabytkowe gminy.
- 2.3.6 Budowa infrastruktury czasu wolnego o znaczeniu regionalnym, przy współpracy np. z samorządem województwa.

WYMIAR PRZESTRZENNY

CEL STRATEGICZNY 3 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY GMINY UKIERUNKOWANY NA EKOLOGIĘ I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Zwiększenie potencjału gospodarczego gminy i rozwoju przedsiębiorczości koncentrować się będzie wokół zagadnień związanych z wykorzystaniem istniejących zasobów gospodarczych. W tym celu, poza zaangażowaniem potencjału gminy (tereny inwestycyjne, zwiększanie dostępności komunikacyjnej), podejmowane będą działania ukierunkowane na wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości oraz promocyjnym. W perspektywie strategicznej istotne będzie wsparcie lokalnych przedsiębiorców rolnych.

Jednym z nich będzie promocja nowoczesnych form współpracy wśród rolników czy wspieranie produkcji zdrowej żywności oraz naturalnych produktów spożywczych.

Walory przyrodnicze czy historyczne gminy pozwalają w kontekście gospodarczym na rozwój usług i produktów turystycznych, które w perspektywie strategicznej mogą być jednym z „filarów” rozwoju gospodarczego i potencjalnym źródłem dochodów dla mieszkańców gminy.

Cel operacyjny 3.1 Wysoka jakość infrastruktury, podnoszącej komfort życia i gospodarowania

Kierunki działań:

- 3.1.1 Rozwój sieci kanalizacyjnej, w tym zwiększenie dostępności sieci.
- 3.1.2 Rozwój sieci wodociągowej, w tym modernizacje SUW.
- 3.1.3 Rozwój terenów pod budownictwo mieszkaniowe, w tym wyposażenie w niezbędną infrastrukturę.
- 3.1.4 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, w tym poprawa stanu dróg i chodników, rozbudowa energooszczędnego oświetlenia, budowa parkingów.
- 3.1.5 Rozwijanie infrastruktury rowerowej.
- 3.1.6 Rozwój zasobu mieszkaniowego gminy, w tym remonty mieszkań komunalnych
- 3.1.7 Modernizacja infrastruktury czasu wolnego, np. Stadionu Miejskiego.
dokończenie rewitalizacji dworca PKP w Chocianowie.

Cel operacyjny 3.2 Gmina proekologiczna i gotowa na zmiany klimatyczne

Kierunki działań:

- 3.2.1 Rozwój komplementarnego systemu połączeń autobusowych i kolejowych, pozwalających wszystkim mieszkańcom gminy korzystać z transportu zbiorowego.
- 3.2.2 Ograniczanie energochłonności obiektów gminnych m.in. poprzez termomodernizacje, wymiany źródeł ciepła i stosowanie OZE.
- 3.2.3 Promocja wśród mieszkańców i wspieranie ich w modernizacjach budynków mieszkalnych w stosowaniu rozwiązań zmniejszających presję na środowisko.
- 3.2.4 Zachęcanie i wspieranie lokalnych przedsiębiorstw w inwestycjach w zielone technologie.
- 3.2.5 Promocja i wdrażanie elementów małej retencji.
- 3.2.6 Rozwijanie błękitno-zielonej infrastruktury, m.in. poprzez stosowanie ażurowych powierzchni parkingów, tworzenie łąk kwietnych, zielonych ścian budynków.
- 3.2.7 Rozwój terenów zielonych – zarówno poprzez utrzymanie bieżących np. parków, jak i zagospodarowywanie nowych terenów.

Realizacja powyższych kierunków rozwoju pozwoli osiągnąć następujące efekty:

w wymiarze społecznym:

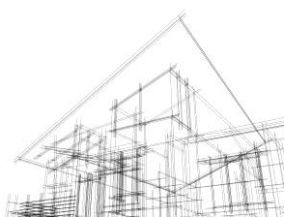
- poprawa dostępności usług publicznych, świadczonych przez osoby z wysokimi kompetencjami,
- efektywne (w tym kosztowo) rozwiązywanie problemów gminy we współpracy z różnymi podmiotami,
- wysoki standard obiektów użyteczności publicznej, gwarantujący komfort pracy oraz korzystających z nich mieszkańców,
- dostępność budynków, przestrzeni i innej infrastruktury publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- rozwinięta infrastruktura spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców,
- dobrze wyposażone placówki oświatowe, realizujące w sposób nowoczesny i efektywny funkcję edukacyjno-wychowawczą,
- skuteczny system wsparcia dla rodzin,
- zintegrowani mieszkańcy,
- wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa publicznego,
- dostępność miejsc spotkań dla mieszkańców,

w wymiarze gospodarczym:

- wzrost stabilności podmiotów gospodarczych na terenie gminy dzięki wsparciu merytorycznemu ze strony samorządu,
- zmniejszenie poziomu bezrobocia dzięki współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami,
- spadek migracji wśród osób młodych dzięki dostosowaniu ich kwalifikacji zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- silne rolnictwo, odpowiadające na współczesne potrzeby żywnościowe i prowadzące zróżnicowaną działalność,

w wymiarze przestrzennym:

- rozwinięta infrastruktura techniczna, podnosząca komfort życia i gospodarowania w gminie, a także zmniejszające negatywną presję na środowisko,
- sprawny system transportu publicznego,
- niskie koszty utrzymania i niska presja na środowisko budynków użyteczności publicznej,
- rozwinięte tereny zielone, gwarantujące bioróżnorodność i poprawiające stopień adaptacji do zmian klimatu, będące miejscami spotkań dla mieszkańców.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO PRZESTRZENNEJ

II.2. Obszar strategicznej interwencji¹ w ujęciu lokalnym

W gminie Chocianów nie wyznacza się obszaru strategicznej interwencji.

II.3. Obszary strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym

Obowiązująca w momencie opracowania niniejszego dokumentu Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, przyjęta Uchwałą Nr L/1790/18 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, nie wyznacza obszarów strategicznej interwencji.

II.4. Model przestrzenno-funkcjonalny wraz z ustaleniami i zaleceniami dotyczącymi prowadzenia polityki przestrzennej

Kierunki polityki przestrzennej określone w strategii rozwoju gminy, w „modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej” oraz „ustaleniach i rekomendacjach”, stanowią wytyczne do wszelkich dokumentów mających wpływ na realizację polityki przestrzennej w gminie, w tym strategii sektorowych, polityk publicznych i aktów planowania przestrzennego.

Niezależnie od kierunków polityki przestrzennej określonej w strategii, dopuszcza się uwzględnienie w aktach planowania przestrzennego ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz utrzymanie dotychczasowego zagospodarowania przestrzeni.

Wytyczne „modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej” obrazują docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej, realizujący założone cele strategiczne. Model wskazuje ramy i kierunek rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej.

„Ustalenia i rekomendacje” w zakresie kształtowania i prowadzenie polityki przestrzennej stanowią zbiór zapisów wskazujących kierunkowe działania mające doprowadzić do realizacji założonych celów strategicznych. Treści zawarte w „ustaleniach i rekomendacjach” mają następujące brzmienie i znaczenie:

nakazy, gdy użyto następujących sformułowań: *należy [coś uczynić], ustala się, wyznacza się, obowiązuje, ma być, musi być, powinien, ma stanowić*,

zakazy, gdy użyto następujących sformułowań: *nie należy, nie dopuszcza się*,

dopuszczenia, oznaczające zezwolenie na wszystkie stany, lub czynności, lub kierunki, w ramach przedmiotu, którego dotyczy zapis, gdy użyto następujących sformułowań: *dopuszcza się, można [coś uczynić]*,

dyspozycje, oznaczające obowiązek dążenia do osiągnięcia określonego celu, gdy użyto następujących sformułowań: *należy dążyć, dąży się*,

postulaty, będące sugestiami, gdy użyto następujących sformułowań: *zaleca się, wskazuje się*.

¹ Obszar strategicznej interwencji – określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne (definicja zawarta w art. 5 pkt. 6b) ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia realizację kierunków polityki przestrzennej gminy Chocianów, obrazując:

- 1) hierarchię jednostek sieci osadniczej oraz oddziaływania i zależności między nimi, wskazane na Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej w gminie Chocianów i jej otoczeniu, zwanym dalej Rysunek 1. modelu,
- 2) oraz docelowy układ struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazany na Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Chocianów, zwanym dalej Rysunek 2. modelu, w perspektywie czasowej określonej w strategii rozwoju gminy.

Treści Rysunku 1. modelu i Rysunku 2. modelu gminy Chocianów realizują ustawowy wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym:

1. Rysunek 1. modelu i Rysunek 2. modelu realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. a ww. ustawy określając „Strukturę sieci osadniczej” wraz z rolą i hierarchią jednostek sieci osadniczych.
2. Elementy graficzne dotyczące „ochrony środowiska i jego zasobów” oraz „obszarów szczególnego zagrożenia powodzią”, wskazane na Rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. b ww. ustawy, określając system powiązań przyrodniczych.
3. Elementy graficzne dotyczące „systemu komunikacji”, wskazane na Rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. c ww. ustawy, określając główne korytarze i elementy sieci transportowych.
4. Elementy graficzne dotyczące „infrastruktury technicznej”, wskazane na Rysunku 2. modelu, realizują wymóg art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. d ww. ustawy, określając główne elementy infrastruktury technicznej.
5. Główne elementy infrastruktury społecznej planowane są do lokalizacji w obszarach wskazanych na Rysunku 2. modelu, art. 10e ust. 3 pkt 4 lit. d ww. ustawy.

Hierarchia ośrodków wyznaczona w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (dalej PZPWD), wyznacza w ramach województwa dolnośląskiego sześć typów ośrodków. Cztery z nich znajdują się w gminie i jej najbliższym otoczeniu. Natomiast trzy z nich (poza ośrodkiem regionalnym, którym jest Legnica) wskazano na Rysunku 1. modelu. Są to:

- ośrodek subregionalny, którym jest miasto Lubin,
- ośrodek lokalny I stopnia, którym jest miasto Polkowice,
- ośrodek lokalny III stopnia, którym jest miasto Chocianów i miasto Przemków.

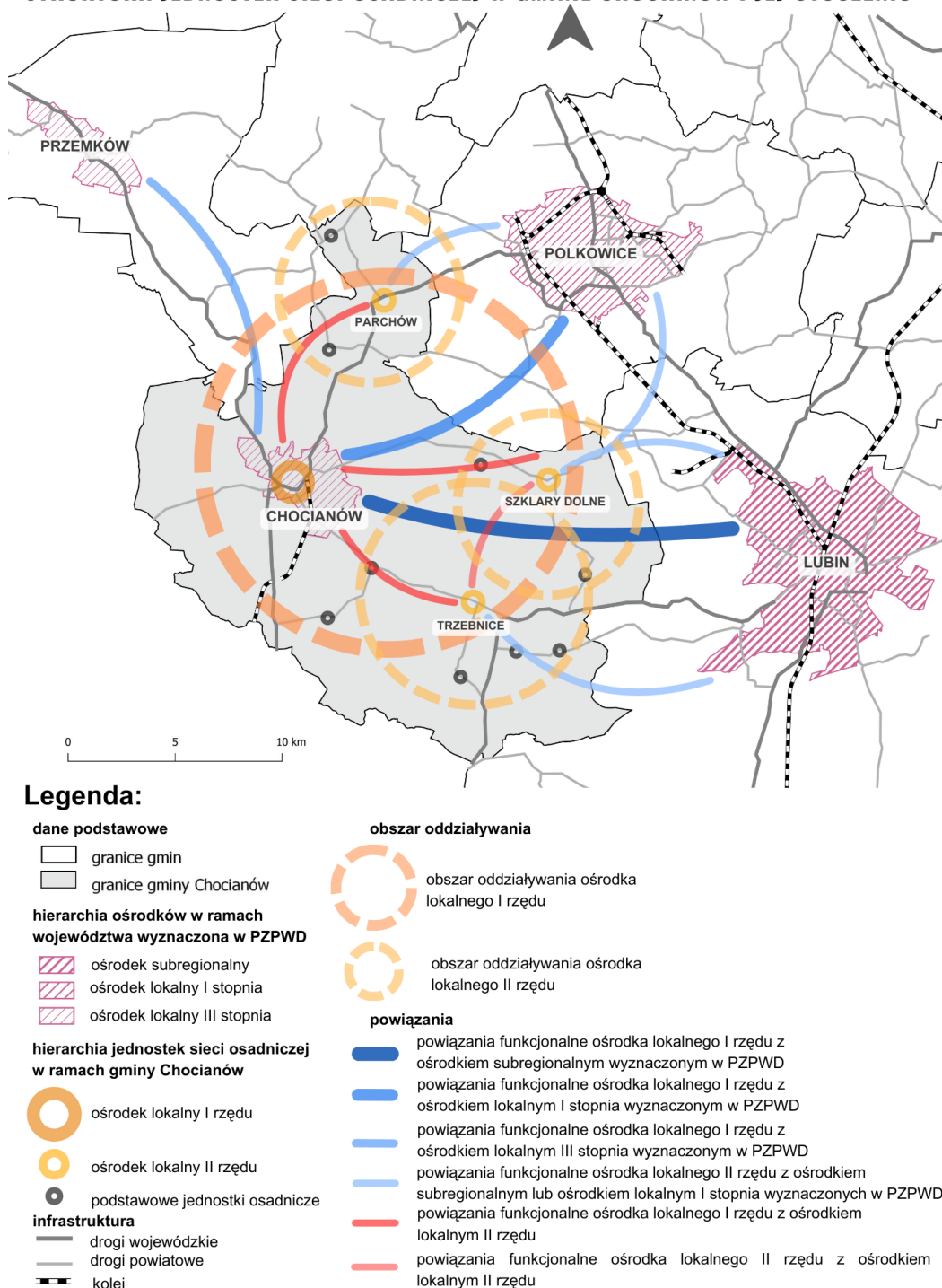
W ramach gminy Chocianów wyznacza się następującą hierarchię jednostek sieci osadniczej - trzy typy jednostek osadniczych, w tym dwa typy lokalnych ośrodków funkcjonalnych:

1. ośrodek lokalny I rzędu, którym jest miasto Chocianów, który jest jednocześnie ośrodkiem III stopnia w ramach województwa wyznaczonym w PZPWD,
2. ośrodki lokalne II rzędu, którymi są wsie: Parchów, Szklary Dolne, Trzebnice,
3. oraz podstawowe jednostki osadnicze, którymi są następujące wsie:
 - a) Chocianowiec, Żabice i Raków oraz ośrodek lokalny II rzędu - wieś Trzebnice znajdują się w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego I rzędu miasto Chocianów,
 - b) Chocianowiec, Raków, Michałów, Ogrodzisko, Kąty i Żabice, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Trzebnice,
 - c) Jabłonów, Pogorzelska, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Parchów,
 - d) Trzmielów, Brunów, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Szklary Dolne.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej w gminie Chocianów i jej otoczeniu

STRUKTURA JEDNOSTEK SIECI OSADNICZEJ W GMINIE CHOCIANÓW I JEJ OTOCZENIU

Ośrodki lokalne II rzędu oraz podstawowe jednostki osadnicze są powiązane funkcjonalnie z ośrodkiem lokalnym I rzędu – miastem Chocianów. Wszystkie jednostki osadnicze są powiązane ze znajdującymi się poza granicami gminy Chocianów miastami

pełniącymi rolę ośrodków: regionalnego (Legnica), subregionalnego (Lubin), lokalnego I stopnia (Polkowice) i lokalnego III stopnia (Przemków)².

Rysunek 2. modelu przedstawia strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Chocianów, składającą się z pięciu typów obszarów wyznaczonych jako strefy funkcji dominujących. Są to:

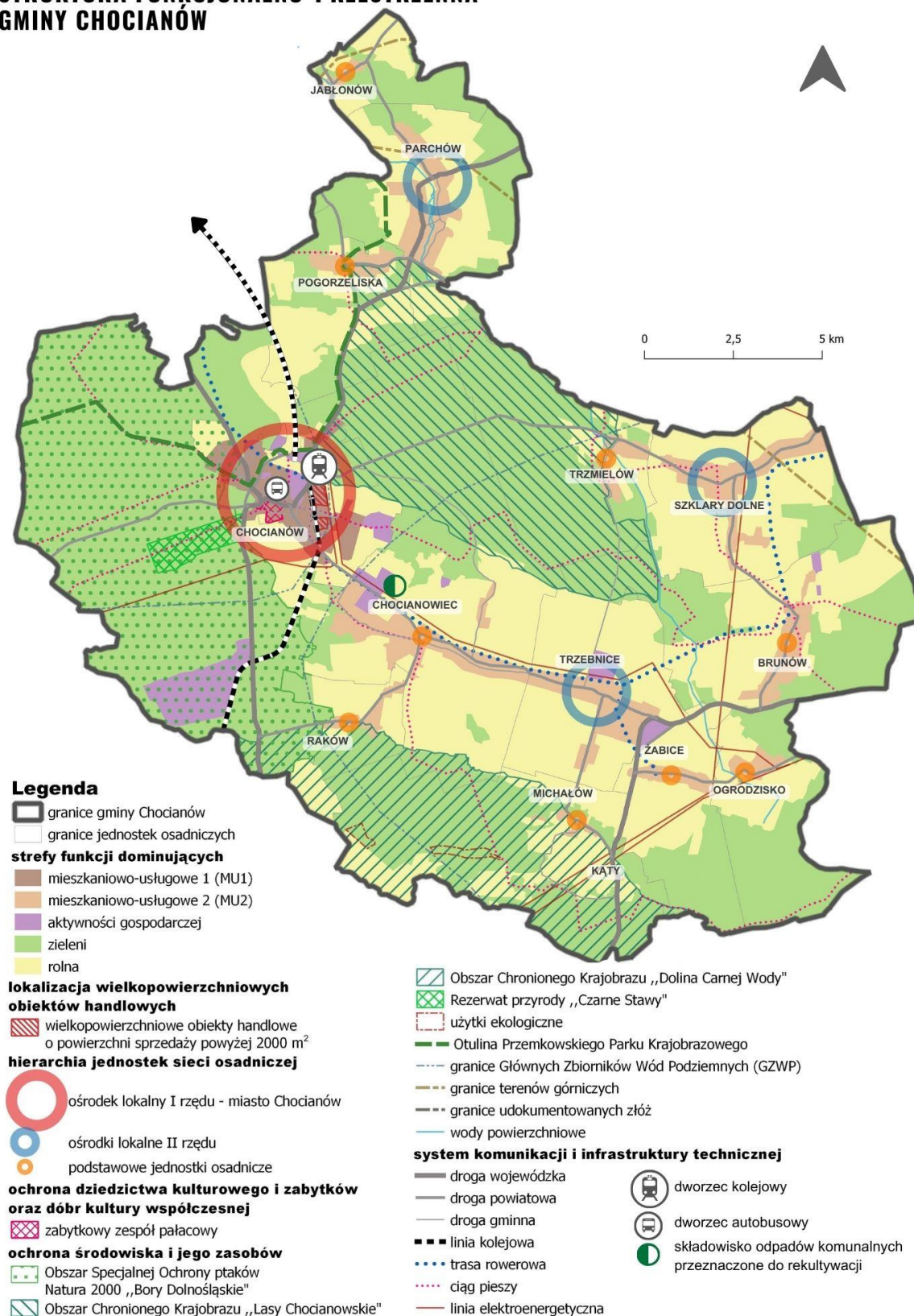
- 1) strefa mieszkaniowo-usługowa 1 (MU1) zlokalizowana w mieście Chocianów składająca się z zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i zagrodowej oraz usługowej, skoncentrowana w Centrum miasta w formie zabudowy śródmiejskiej oraz w formach mniej zintensyfikowanych na pozostałym obszarze miasta, nadal tworząc zwarte struktury zabudowy; strefa wyposażona jest w infrastrukturę społeczną, techniczną, w tym komunikacyjną oraz zieleni i przestrzenie wspólne, błękitno-zieloną infrastrukturę;
- 2) strefa mieszkaniowo-usługowa 2 (MU2) zlokalizowana we wsiach gminy Chocianów składająca się z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usług, zabudowy zagrodowej, skoncentrowanych wzdłuż dróg; strefa wyposażona jest w infrastrukturę społeczną, techniczną, w tym komunikacyjną oraz zieleni i przestrzenie wspólne, błękitno-zieloną infrastrukturę;
- 3) strefa aktywności gospodarczej, na którą składają się obszary usług, magazynowo-logistyczne, przemysłu i produkcji, z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią, błękitno-zieloną infrastrukturą, infrastrukturą techniczną, w tym komunikacyjną;
- 4) strefa zieleni, na którą składają się obszary zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, cieki i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, a także usług związanych ze sportem i rekreacją, turystyką i gastronomią, a na obszarach wód powierzchniowych infrastrukturą służącą prowadzeniu gospodarki hodowlanej;
- 5) strefa rolna, którą stanowią obszary produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej, cieki i zbiorniki wodne, w tym stawy hodowlane, z elementami uzupełniającymi w postaci zalesień, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.

² zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętego uchwałą nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. (rys. nr 1 Osadnictwo).

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Chocianów

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY CHOCIANÓW

Dla każdego typu dopuszczone zostały funkcje dominujące elementy zagospodarowania je uzupełniające. Zarządzanie przestrzenią w poszczególnych strefach powinno być zdeterminowane uwarunkowaniami związanymi z funkcjami dominującymi, co oznacza, że decyzje planistyczne powinny kształtować odpowiednie relacje funkcjonalne oraz przestrzenne i nie powinny powodować konfliktów z funkcjami dominującymi. W rozdziale „Ustalenia i rekomendacje” ustalone zostały zasady kształtowania zagospodarowania oraz zabudowy w ramach poszczególnych stref. Na model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy składają się strefy funkcji dominujących, scalająca je sieć infrastruktury transportowej, obejmująca główne drogi, kolej oraz sieć ciągów pieszych i rowerowych. Ich przebieg, wyznaczony w modelu rzutuje na sposób zagospodarowania terenu, tym samym na realizację zabudowy w strefach funkcji dominujących. Model wyznacza także szczególnie istotne dla gminy Chocianów i jego otoczenia obszary objęte różnymi formami ochrony, w tym ochrony przyrody i jego zasobów, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, a także obszar sportowo-rekreacyjny. Model wyznacza także najważniejsze elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

II.4.1 Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów:

1. Należy kształtować spójny ekosystem, zapewnić ciągłość systemu zieleni z uwzględnieniem przebiegu korytarzy ekologicznych, mających szczególne znaczenie dla gatunków wędrownych.
2. Należy wprowadzać nowe elementy błękitno-zielonej infrastruktury.
3. Należy chronić i rozwijać różne prawne formy ochrony przyrody obszarów o cennych walorach przyrodniczych, wskazane na Rysunku 2. modelu, w tym:
 - Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 „Bory Dolnośląskie” (kod PLB020005),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”,
 - Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”, otulinę „Przemkowskiego Parku Krajobrazowego”,
 - rezerwat przyrody „Czarne Stawy”,
 - użytek ekologiczny Torfowisko Zamienice, Torfowisko Kąty,oraz pomniki przyrody.
4. Należy uwzględniać obszary chronione w kształtowaniu rozwoju przestrzennego gminy.
5. Należy uwzględniać Główny Zbiornik Wód Podziemnych (dalej GZWP) nr 315 „Zbiornik Chocianów-Gozdnica” i GZWP nr 316 „Subzbiornik Lubin” w kształtowaniu rozwoju przestrzennego gminy, wskazany na Rysunku 2. modelu.
6. Na obszarze gminy Chocianów nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

7. Należy chronić strefy ochrony bezpośredniej ujęć wody.
 8. W ramach działań związanych z przeciwdziałaniem suszy oraz problemu deszczy nawalnych, należy zwiększać retencję wód przez stosowanie rozwiązań prorotencyjnych jako jednego z działań adaptujących do zmian klimatu. Należy ustanowić retencję jako priorytet projektowania systemów gospodarowania wodami opadowymi. Należy stosować rozwiązania, takie jak:
 - budowa systemów gromadzenia i dystrybucji wody,
 - prowadzenie prac przeciwoerozyjnych,
 - zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych, a w przypadku realizacji niezbędnych powierzchni utwardzonych stosowanie rozwiązań wodoprzepuszczalnych zamiast powierzchni szczelnych,
 - ochrona i odtwarzanie, tworzenie oczek wodnych i mokradł,
 - retencjonowanie wody w istniejących zbiornikach, rowach, zagłębieniach i oczkach wodnych,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż rzek i cieków,
 - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ odprowadzanych wód,
 - zalesianie, zadrzewianie,
 - zakładanie zielonych dachów i zielonych, żyjących ścian na budynkach/wiatkach,
 - zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką na terenach zurbanizowanych, szczególnie na terenach o znacznym zasklepieniu gleby.
 9. Należy kształtować nowe obszary zieleni ogólnodostępnej z zachowaniem ciągłości systemu zieleni w mieście.
 10. Należy dążyć do utrzymania i rozwoju ogrodów działkowych.
 11. Należy dążyć do zwiększania bioróżnorodności terenów zieleni.
 12. Należy rozwijać działania mitygacyjne oraz adaptacyjne do zmian klimatu, ze wskazaniem na ich wzajemne powiązanie i stosowanie rozwiązań służących jednocześnie łagodzeniu skutków zmian klimatu oraz zmniejszeniu ryzyka klimatycznego, w szczególności rozwiązań opartych na naturze.
 13. Należy włączać tereny rolne i leśne w korytarze ekologiczne, w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, łączyć je zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi.
 14. Rozwój gospodarczy należy opierać o naturalne zasoby, walory przyrodnicze i środowiskowe, z zachowaniem bioróżnorodności naturalnych ekosystemów, z poszanowaniem jego zasobów.
 15. W kształtowaniu rozwoju przestrzennego miasta należy uwzględnić części terenów górniczych złóż rud miedzi „Polkowice II” i „Lubin I”, które położone są: w północnej części obrębu wsi Parchów, wschodniej części obrębu wsi Szklary Dolne, w części
-

obręb wsi Jabłonów oraz teren górniczy „Chocianowiec” - złoża kruszywa naturalnego w Chocianowcu, wskazane na Rysunku 2. modelu.

16. Na terenie miasta i gminy Chocianów nie stwierdzono występowanie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

II.4.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

1. Należy chronić układy przestrzenne na obszarze gminy Chocianów, wskazane na Schemacie 1. Obszary ochrony zabytków w gminie Chocianów, w szczególności:
- historycznego przestrzennego układu urbanistycznego na obszarze miasta Chocianów,
 - historycznych przestrzennych układów ruralistycznych wsi: Brunów, Chocianowiec, Jabłonów, Michałów, Szklary Dolne, Parchów, Pogorzelska, Raków, Trzebnice i Żabice.

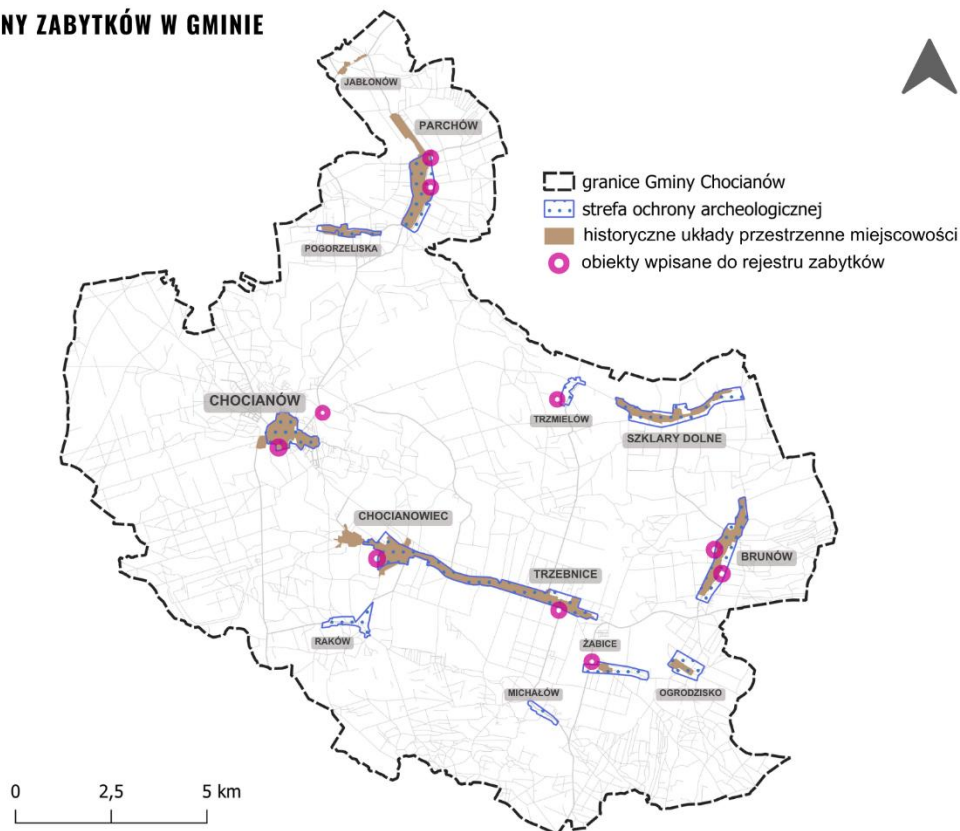
Na obszarach tych należy dostosować zabudowę do historycznego układu przestrzennego, w tym skalę, bryłę, materiały budowlane, podziały architektoniczne i proporcje nowej zabudowy. W mieście Chocianów i wsiach: Brunów, Jabłonów, Michałów, Pogorzelska, Raków i Trzmielów należy chronić krajobraz przyrodniczy przestrzennie związany z historycznymi założeniami urbanistycznymi i ruralistycznymi.

2. Wyznacza się strefę ochrony archeologicznej w mieście Chocianów i następujących wsiach: Brunów, Chocianowiec, Michałów, Ogrodzisko, Parchów, Pogorzelska, Szklary Dolne, Trzebnice, Trzmielów i Żabice, wskazaną na Rysunku 3. Obszary ochrony zabytków w gminie Chocianów.
3. Należy chronić obiekty wpisane do rejestru zabytków wskazane na Rysunku 3. Obszary ochrony zabytków:
- w mieście Chocianów historyczny układ urbanistyczny, założenie pałacowo-parkowe i cmentarz komunalny,
 - w Brunowie park i zespół kościoła parafialnego,
 - w Chocianowcu zespół pałacowo-parkowy,
 - w Parchowie cmentarz parafialny i aleje dębowo-brzozową,
 - w Trzebnicach zespół kościoła parafialnego,
 - w Trzmielowie cmentarz parafialny - przykościelny,
 - w Żabicach park,
 - w Ogrodzisku stanowisko archeologiczne – osada – kultura łużycka.
4. Należy dążyć do uwzględnienia w projektowaniu przestrzennym stanowisk archeologicznych.

Rysunek 3 Obszary ochrony zabytków w gminie Chocianów

**OBZARY OCHRONY ZABYTKÓW W GMINIE
CHOCIANÓW**

II.4.3 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

1. Hierarchię jednostek sieci osadniczej w ramach gminy Chocianów należy kształtować w następujący sposób:

- 1) ośrodek lokalny I rzędu – miasto Chocianów (będący jednocześnie ośrodkiem III stopnia w ramach województwa wyznaczonym w PZPWD) pełniące funkcję centrum administracyjnego oraz usługowego gminy. Jest to także ośrodek o znaczeniu przemysłowym oraz turystycznym;
- 2) ośrodki lokalne II rzędu, którymi są wsie: Parchów, Szklary Dolne, Trzebnice, pełniące funkcję centrów usługowych w ramach swoich obszarów oddziaływania, opisanych w pkt 3 i wskazanych na Rysunku 1. modelu;
- 3) podstawowe jednostki osadnicze, którymi są następujące wsie:
 - a) Chocianowiec, Żabice i Raków oraz ośrodek lokalny II rzędu - Trzebnice znajdujące się w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego I rzędu miasto Chocianów,
 - b) Chocianowiec, Raków, Michałów, Ogrodzisko, Kąty i Żabice, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Trzebnice,

- c) Jabłonów, Pogorzelska, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Parchów,
 - d) Trzmielów, Brunów, które są w obszarze oddziaływania ośrodka lokalnego II rzędu wsi Szklary Dolne;
 - 4) należy dążyć do podnoszenia znaczenia miasta Chocianów, jako ośrodka lokalnego I rzędu, pełniącego funkcje usługowe o znaczeniu lokalnym dla ośrodków lokalnych II rzędu oraz podstawowych jednostek osadniczych gminy Chocianów, poprzez utrzymanie i lokalizowanie nowych funkcji o istotnym znaczeniu dla jednostek osadniczych gminy, takich jak:
 - a) administracja, edukacja, kultura, ochrona zdrowia, sport i rekreacja, turystyka, aktywność gospodarcza, bezpieczeństwo, przestrzeń publiczną, w tym inwestycje celu publicznego, obsługa komunikacyjna;
 - 5) należy utrzymać znaczenie ośrodków lokalnych II rzędu jako ośrodków usługowych o znaczeniu lokalnym dla podstawowych jednostek osadniczych, w szczególności jako ośrodki:
 - a) edukacji, kultury, sportu i rekreacji;
 - 6) należy utrzymać w podstawowych jednostkach osadniczych funkcje społeczno-kulturalne, jak świetlice wiejskie, czy inne formy miejsc spotkań lokalnej społeczności;
 - 7) należy dążyć do wzmacniania powiązań i dążyć do spójności funkcjonalnej i przestrzennej miasta Chocianów z miejscowościami sąsiadującymi
 - 8) należy dążyć do rozwijania pieszych i rowerowych powiązań komunikacyjnych między poszczególnymi jednostkami osadniczymi.
2. Przestrzeń gminy Chocianów należy kształtować według określonych na Rysunku 2. modelu stref funkcji dominujących. Wyróżnia się następujące strefy:
- 1) strefa mieszkaniowo-usługowa 1 (MU1);
 - 2) strefa mieszkaniowo-usługowa 2 (MU2);
 - 3) strefa aktywności gospodarczej;
 - 4) strefa zieleni;
 - 5) strefa rolna.
5. Zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu stref funkcji dominujących, wskazanych na Rysunku 2. modelu:
- 1) w strefie mieszkaniowo-usługowej 1 (MU1):
 - a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną, zagrodową, usługową wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną i techniczną, w tym komunikacyjną,
 - b) należy dążyć do zachowania zwartości zabudowy i przeciwdziałać jej rozlewaniu się. Przy planowaniu rozwoju zabudowy należy dążyć, w pierwszej kolejności, do uzupełniania luk w zabudowie istniejącej, a następnie rozwijać zabudowę

w sąsiedztwie i nawiązaniu do istniejącej tkanki urbanistycznej, kształtując ją jako zwarte zurbanizowane obszary, opierając się na dostępie do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Taka praktyka ograniczy potrzebę ponoszenia przez budżet gminy wydatków związanych z koniecznością realizacji infrastruktury społecznej i technicznej, w tym komunikacyjnej oraz terenów zieleni dla zabudowy mieszkaniowej oddalonej od istniejącej infrastruktury,

- c) nową zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo-usługową należy realizować na obszarach wyposażonych w infrastrukturę społeczną i techniczną, w tym komunikacyjną oraz tereny zieleni,
- d) osiedla mieszkaniowe należy kształtować jako jednostki wyposażone w niezbędną infrastrukturę społeczną i usługową, przestrzenie wspólne, przestrzenie publiczne, zieleni i tereny rekreacji, oraz infrastrukturę techniczną, w tym dostęp do komunikacji zbiorowej, co wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców oraz ich dobrostan psychiczny i fizyczny,
- e) należy optymalizować intensywność zabudowy, dostosowując jej gęstość do stylu zabudowy istniejącej w najbliższym sąsiedztwie,
- f) należy dążyć do rozwoju usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą, przede wszystkim usług komercyjnych i społecznych zaspokajających potrzeby mieszkańców. W centrum miasta należy dążyć do uzupełnienia o usługi podnoszące atrakcyjność turystyczną, w tym usługi kultury i gastronomii,
- g) dąży się do kształtowania atrakcyjnych i wysokiej jakości przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni i rekreacyjno-wypoczynkowych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji i więzi społecznych, oraz atrakcyjnych turystycznie, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni publicznych centrum miasta,
- h) w celu zapewnienia dostępu do zieleni mieszkańcom, w strefach mieszkaniowo-usługowych należy dążyć do utrzymania istniejących oraz kształtowania nowych obszarów zieleni oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- i) postuluje się określenie standardów dostępności do infrastruktury społecznej,
- j) należy dążyć do kształtowania centrów usługowych służących realizacji potrzeb mieszkańców osiedli mieszkaniowych,
- k) zaleca się lokalizowanie usług wzdłuż ciągów komunikacyjnych; w obszarze centrum miasta Chocianów należy dążyć do lokalizowania usług wzdłuż ciągów komunikacyjnych w parterach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- l) należy dążyć do rewitalizacji dworca kolejowego w Chocianowie uwzględniając jego usługowy potencjał,
- m) należy dążyć do utworzenia ośrodka sportowo-rekreacyjnego,
- n) w miarę możliwości należy łączyć usługi turystyki, rekreacji i sportu z usługami kultury i gastronomii,

- o) należy rozwijać ścieżki rowerowe i ciągi piesze, w szczególności łączące tereny zieleni, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, przestrzenie publiczne, przestrzenie wspólne,
 - p) należy dążyć do adaptacji istniejących nieużytkowanych budynków na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi;
- 2) w strefie mieszkaniowo-usługowej 2 (MU2):
- a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługową, zagrodową, usługową wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną i techniczną, w tym komunikacyjną,
 - b) jednostki osadnicze należy kształtować jako zwarte formy zabudowy, których rozwój następuje przez rozbudowę istniejących układów zabudowy, z zachowaniem charakteru i formy historycznych ruralistycznych układów przestrzennych. Taka praktyka ograniczy potrzebę ponoszenia przez budżet gminy wydatków związanych z koniecznością realizacji infrastruktury społecznej i technicznej, w tym komunikacyjnej oraz terenów zieleni dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, czy usługowej oddalonej od istniejącej infrastruktury,
 - c) należy dążyć do rozwoju usług zwiększających atrakcyjność osiedleńczą, przede wszystkim usług komercyjnych i społecznych zaspokajających potrzeby mieszkańców,
 - d) należy dążyć do wyposażania jednostek osadniczych w niezbędną infrastrukturę społeczną i usługową, przestrzenie wspólne, przestrzenie publiczne, zieleni i tereny rekreacji, infrastrukturę techniczną, w tym komunikacyjną, co wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców oraz ich dobrostan psychiczny i fizyczny,
 - e) dąży się do kształtowania atrakcyjnych i wysokiej jakości przestrzeni publicznych, w tym terenów zieleni i rekreacyjno-wypoczynkowych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu relacji i więzi społecznych, oraz atrakcyjnych turystycznie, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych we wsiach gminy Chocianów,
 - f) w celu zapewnienia dostępu do zieleni mieszkańcom, w strefach mieszkaniowo-usługowych należy dążyć do utrzymania istniejących oraz kształtowania nowych obszarów zieleni oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
 - g) postuluje się określenie standardów dostępności do infrastruktury społecznej,
 - h) w miarę możliwości należy łączyć usługi turystyki, rekreacji i sportu z usługami kultury i gastronomii,
 - i) należy rozwijać ścieżki rowerowe i ciągi piesze, w szczególności łączące tereny zieleni, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, przestrzenie publiczne, przestrzenie wspólne,

- j) należy dążyć do adaptacji istniejących nieużytkowanych budynków na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi,
 - k) należy utrzymać i rozwijać drogi przeznaczone dla obsługi produkcji rolnej,
 - l) należy dążyć do minimalizowania konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową, usługową a zabudową zagrodową i obszarami produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej;
- 3) w strefie aktywności gospodarczej:
- a) dopuszcza się wyłącznie zabudowę usługową, magazynowo-logistyczną, przemysłu i produkcji wraz z elementami uzupełniającymi, w tym zielenią i infrastrukturę społeczną i techniczną, w tym komunikacyjną,
 - b) realizacja inwestycji związanych z prowadzeniem różnych form aktywności gospodarczej, w tym usług, powinna być powiązana z dobrym dostępem do niezbędnej infrastruktury technicznej, w tym komunikacji,
 - c) sposób zagospodarowania i zabudowy różnych form aktywności gospodarczej powinien uwzględniać kontekst zagospodarowania w sąsiedztwie, w taki sposób, by zmniejszać wszelkie uciążliwości związane z prowadzeniem aktywności gospodarczej, mogące wpłynąć na pogorszenie jakości życia mieszkańców i jakości środowiska, przez lokalizowanie w sąsiedztwie nieuciążliwego sposobu zagospodarowania, wprowadzenie zieleni wysokiej lub innych form zieleni,
 - d) tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej, w tym usług, powinno być realizowane w pierwszej kolejności na obszarach wyposażonych w infrastrukturę techniczną lub w miejscach zapewniających dostęp do infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, w miejscach, które nie wywołają potencjalnych konfliktów przestrzennych;
- 4) w strefie zieleni:
- a) dopuszcza się wyłącznie obszary zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, cieki i zbiorniki wodne, z elementami uzupełniającymi w postaci infrastruktury technicznej, w tym komunikacyjnej, a także usługi związane ze sportem i rekreacją, turystyką i gastronomią; na obszarach wód powierzchniowych dopuszcza się rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu gospodarki hodowlanej,
 - b) elementy uzupełniające i usługi, o których mowa w lit. a) należy kształtować w sposób zrównoważony, uwzględniając w pierwszej kolejności utrzymanie i rozwój obszarów zieleni leśnej i parkowej, tereny rolnicze, ogrody działkowe, obszary chronione, cieki i zbiorniki wodne,
 - c) należy utrzymywać, rozwijać i obejmować różnymi prawnymi formami ochrony obszary o cennych walorach przyrodniczych,
-

- d) należy dążyć do zwiększania bioróżnorodności terenów zieleni,
 - e) należy dążyć do kształtowania zieleni w formie spójnego ekosystemu, składającego się z różnych form zieleni, błękitno-zielonej infrastruktury stanowiących ciągłość;
 - f) należy rozwijać sieci ciągów pieszych i rowerowych oraz szlaki turystyczne,
 - g) należy dążyć do kształtowania ciągów pieszych i rowerowych wzdłuż terenów zieleni tworzących korytarze, czy inne formy zieleni ciągłej,
 - h) ciągi komunikacyjne w strefach zieleni powinny służyć zarówno przemieszczaniu się, jak i łączeniu ze sobą stref mieszkaniowo-usługowych oraz aktywności gospodarczej;
- 5) w strefie rolnej:
- a) dopuszcza się wyłącznie obszary produkcji rolnej, ogrodniczej i sadowniczej, produkcji rolno-spożywczej, cieków i zbiorniki wodne, w tym stawy hodowlane, z elementami uzupełniającymi w postaci zalesień, obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, z zastrzeżeniem lit. b), c) i d),
 - b) dopuszcza się zalesianie obszarów w strefie rolnej,
 - c) dopuszcza się zabudowę zagrodową oraz zabudowę związaną z prowadzeniem działalności rolnej i rolno-spożywczej wyłącznie na obszarach dotychczas przez nie zajmowanych lub na podstawie miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - d) dopuszcza się rozwój terenowych obiektów sportowych, a także związanych z rekreacją oraz turystyką, w tym ciągi piesze i rowerowe oraz szlaki turystyczne,
 - e) sposób zagospodarowania i zabudowy różnych form produkcji rolnej i hodowlanej powinien uwzględniać kontekst zagospodarowania w sąsiedztwie, w taki sposób, by zmniejszać wszelkie uciążliwości związane z jej prowadzeniem działalności, mogące wpłynąć na pogorszenie jakości życia mieszkańców, przez wprowadzenie zieleni wysokiej lub innych form zieleni.
6. Ogólne zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu:
- 1) należy dążyć do kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniając potrzeby adaptacji do zmiany klimatu, w tym retencję wody oraz stosowanie odnawialnych źródeł energii;
 - 2) należy dążyć do wprowadzania błękitno-zielonej infrastruktury;
 - 3) należy dążyć do kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób zapewniający dobrą jakość powietrza, odpowiedni klimat akustyczny oraz minimalizujący efekt zanieczyszczenia m.in. światłem, polem elektromagnetycznym, przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa mieszkańców;
 - 4) w pierwszej kolejności należy uzupełniać zabudowę na obszarach wyposażonych w infrastrukturę;
-

- 5) na stykach stref mieszkaniowo-usługowych i stref zieleni ze strefą aktywności gospodarczej należy dążyć do lokalizowania terenów zieleni lub usług nieuciążliwych dla mieszkańców;
- 6) na stykach stref mieszkaniowo-usługowych i stref zieleni z strefą rolną należy dążyć do lokalizowania terenów zieleni lub usług nieuciążliwych dla mieszkańców;
- 7) przy kształtowaniu zagospodarowania terenów i zabudowy należy uwzględniać aspekty związane z celami obronności publicznej;
- 8) dopuszcza się eksploatację surowców w miejscach udokumentowanych złóż.

II.4.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego

Wielkopowierzchniowe obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² dopuszcza się wyłącznie w granicach określonych na Rysunku 2. modelu.

II.4.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

1. Należy dążyć do rozwoju systemu dróg, w tym szlaków rowerowych, w tym:
 - a) realizacji północno – zachodniego obejścia Chocianowa w ciągu dróg wojewódzkich nr 331 i 328;
 - b) realizacji obejścia wsi Trzebnice w ciągu drogi wojewódzkiej nr 335;
 - c) realizacji nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 331 od wsi Pogorzelska do Polkowic;
 - d) realizacji po stronie wschodniej i północnej obwodnicy śródmiejskiej z wykorzystaniem części terenu przechodzącej przez miasto nieczynnej linii kolejowej nr 303;
 - e) realizacji ulic układu obsługującego;
 - f) realizacji tras rowerowych śladem zlikwidowanych linii kolejowych.
2. Należy dążyć do rozwoju transportu publicznego w formie komunikacji autobusowej.
3. Należy dążyć do utrzymania i rozwoju infrastruktury kolejowej - linii kolejowej nr 303.
4. Należy dążyć do rewitalizacji dworca kolejowego w Chocianowie.
5. Należy dążyć do stworzenia spójnego systemu ścieżek i tras rowerowych, łączących jednostki osadnicze w obrębie gminy Chocianów z jednostkami osadniczymi poza nią, w celu zapewnienia mieszkańcom łatwiejszego dostępu do usług oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Przy wyznaczaniu nowych dróg rowerowych wykorzystać należy istniejące drogi polne i leśne oraz drogi gminne.
6. Należy rozwijać infrastrukturę pieszą, rowerową i drogową przyjazną dla pieszych i rowerzystów.

7. Nowoprojektowane i modernizowane drogi i ulice powinny przewidywać lokalizację pasów dla ruchu rowerowego i pieszego.
8. Należy dążyć do wyznaczania tras ścieżek rowerowych o funkcjach zarówno turystycznych jak i komunikacyjnych.
9. Należy zapewniać dostępność terenów do dróg wojewódzkich wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tymi drogami poprzez drogi niższej kategorii.
10. Należy wprowadzać rozwiązania mające na celu ograniczenie potencjalnego niekorzystnego oddziaływania dróg i kolei w zakresie emisji hałasu i wibracji (np. ekranów akustycznych, pasów zwartej zieleni izolacyjnej i obiektów odpornych na hałas wzdłuż ciągów komunikacyjnych, stosowanie tzw. cichych nawierzchni, izolacji budynków itp.).

II.4.6 Ustalenia i rekomendacje w zakresie zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

1. Należy rozwijać i modernizować system zbiorowego zaopatrzenia w wodę, ujęcia wód podziemnych oraz zakłady uzdatniania wody.
2. Należy rozwijać i modernizować sieci kanalizacji oraz przepompownie ścieków.
3. Należy odprowadzać ścieki do systemów kanalizacyjnych.
4. Należy odprowadzać wody opadowe i roztopowe przez zorganizowaną retencję powierzchniową.
5. Należy rozwijać i modernizować sieci elektroenergetyczne. Należy dążyć do kablowania napowietrznych linii energetycznych.
6. Należy rozwijać i modernizować sieć gazociągową.
7. Należy rozwijać instalacje OZE, w tym lokalne, z wykluczeniem lokalizacji, które mogłyby negatywnie wpływać na krajobraz, otoczenie, w szczególności na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, mieszkaniowo-usługową i zagrodową, obszary prawnie chronione, w tym krajobraz oraz obszary produkcji rolnej i tereny zieleni leśnej, w szczególności, gdy chodzi o instalacje wykorzystujące energię promieniowania słonecznego i energię wiatru.
8. Należy rozwijać system selektywnej zbiórki odpadów.

II.4.7 Ustalenia i rekomendacje w zakresie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Nie ustala się zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

II.4.8 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

1. Należy utrzymać obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie rolnej, wskazane na Rysunku 2. modelu, nie dopuszczając do tworzenia nowych terenów osadniczych poza jednostkami osadniczymi, wskazanymi na Rysunku 2. model, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Dopuszcza się zalesienia na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej w strefie rolnej.
3. Należy dążyć do powstrzymania procesu przekształcania trwałych użytków zielonych na pola orne.
4. Należy dążyć do rozwoju rolnictwa ekologicznego, rozwoju gospodarstw agroturystycznych, wzmocnienia produkcji rolniczej, rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, a także przechowalnictwa.
5. Należy dążyć do uwzględnienia w sferze produkcyjnej zaleceń wynikających z ochrony środowiska i położenia na terenach chronionych.
6. Należy dążyć do zachowania zwartych kompleksów łąk, pastwisk i terenów bagiennych, terenów lasów oraz nieużytków.
7. Należy zachować, rekonstruować i rozwijać powierzchnię zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, szczególnie wzdłuż: dróg, cieków i miedz.
8. Należy dążyć do stosowania południkowego kierunku zadrzewień ze względu na przewagę wiatrów zachodnich.
9. Należy dążyć do zwiększania powierzchni leśnej gminy, zwiększając przy tym skład gatunkowy lasów.

II.4.9 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

1. Wskazuje się do rekultywacji obszar składowiska odpadów w Chocianowie.
2. Należy dążyć do rehabilitacji obiektów poprzemysłowych lub adaptacji na inne funkcje, które uzupełnią strukturę funkcjonalno-przestrzenną obszaru zgodnie z aktualnymi potrzebami społeczno-gospodarczymi.
3. Nie wyznacza się obszarów remediacji.

II.4.10 Kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej

Zgodnie Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie Gminy Chocianów na lata 2024-2027 sporządzonym przez Zakład Usług Komunalnych i Transportu Publicznego w najbliższych latach planuje się rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnej obejmującej w szczególności:

1. procesy związane z poborem wody z ujęć wód podziemnych,

2. procesy technologiczne i metody uzdatniania wody, dobór filtrów, ich płukanie, likwidację czynników korozyjnych sieci oraz optymalizację procesów uzdatniania, wpływających na wielkość zużycia w trakcie tych procesów,
3. modernizację i remonty Zakładów Uzdatniania Wody oraz Hydroforni, rozbudowę ujęć wody,
2. doskonalenie przesyłu wody przez minimalizację awarii na sieciach i przyłączach, zmniejszenie strat wody poprzez dobór odpowiednich materiałów,
3. wymianę skorodowanych rurociągów w celu eliminacji strat wody,
4. wykrywanie nielegalnych poborów wody,
5. budowę sieci wodociągowych co pozwoli utrzymać ciągłość świadczenia usług w zakresie ilości oraz jakości dostarczanej do odbiorców wody.
6. wyeliminowania dopływu wód infiltracyjnych przedostających się przez rozszczelnienia do systemu kanalizacyjnego,
7. kontrolę jakości odprowadzanych ścieków,
8. prowadzenie działań racjonalizujących odprowadzanie ścieków przez minimalizację strat wody powstających w trakcie procesu oczyszczania oraz wykorzystanie odpadów pościekowych,
9. poprawę efektywności systematycznego, uporządkowanego oraz zgodnego z przepisami prawa zagospodarowania odpadów wytwarzanych na oczyszczalniach ścieków,
10. ochronę wód przez skażeniami wynikającymi z nieszczelności sieci kanalizacyjnej,
11. ochronę środowiska uwzględniając wpływ ilościowy i jakościowy zużytej wody i odprowadzonych ścieków.

Szczegółowe zadania przewidziane do realizacji w zakresie wodno-kanalizacyjnym wraz z terminem realizacji w latach 2025-2027 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1. Szczegółowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych sieci wodno-kanalizacyjnej.

L.p.	Nazwa zadania	Lata realizacji		
		2025	2026	2027
	Sieć wodociągowa			
1.	Modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Chocianowie – etap I			
2.	Modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Pogorzelskich – etap II			
3.	Budowa przyłączy wodociągowych we wsi Raków			
4.	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Spacerowej w Chocianowie – etap I oraz II			
5.	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ul. Spacerowej w Chocianowie – etap III			

7.	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej we wsi Pogorzelska – etap I			
8.	Budowa i przebudowa sieci wodociągowej we wsi Trzebnice-Marynow			
9.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Głogowskiej w Chocianowie – etap III			
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Bohaterów Wojska Polskiego w Chocianowie – etap II, III			
11.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Chocianowie wraz z modernizacją obiektów gospodarki osadowej			

L.p.	Nazwa zadania		Lata realizacji		
			2025	2026	2027
	Sieć kanalizacyjna				
1.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach poza Aglomeracją Chocianów				
2.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Chocianów – Południe	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chocianów			
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Chocianowiec wraz z przesyłem do Chocianowa, Gmina Chocianów			
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Trzebnice			
		Sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowości Żabice z przesyłem tłocznym do Trzebnic, Gmina Chocianów			
		Sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowości Ogrodzisko z przesyłem tłocznym do Żabice, Gmina Chocianów			
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Chocianów – Północ	Budowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pogorzelska			
		Budowa sieci kanalizacji tłocznej z Pogorzelska do Chocianowa			
		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Parchów			

II.4.11 Ustalenia związane z art. 326 Prawa wodnego

Zgodnie z Mapą Zagrożenia Powodziowego (MZP), na obszarze Gminy Chocianów nie wyznaczono obszarów zagrożenia powodzią (w tym szczególnego zagrożenia).

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry gminę Chocianów wskazano w siedmiu JCWP RW³. Formułując one cele środowiskowe dla obszarów chronionych, położonych na terenie gminy zgodnie z przedstawioną poniżej tabelą.

Tabela 2. Cele środowiskowe dla obszarów chronionych dla JCW na terenie gminy Chocianów

Kody i nazwa JCW w zasięgu gminy Chocianów	Nazwa obszaru chronionego	Cel środowiskowy dla obszaru
RW60001016419 Szprotawa od źródła do Chocianowskiej Wody; RW60001016432 Leszczynka, RW60001016434 Błotna; RW60001116499 Szprotawa od Chocianowskiej Wody do Bobru; RW600010138651 Czarna Woda od źródła do Karkoszki; RW600010139299 Zimnica RW600011138699 Czarna Woda od Karkoszki do Kaczawy	Dolina Czarnej Wody,	<p>zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków. Zachowanie i ochrona naturalnych cieków i zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej. Tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych, szczególnie starorzeczy i oczek wodnych, w postaci utrzymania bądź wprowadzenia pasów zadrzewień, zakrzewień lub szuwarów, w celu zwiększenia bioróżnorodności biologicznej oraz ograniczenia spływu substancji biogennej. Ograniczenie prowadzenia prac regulacyjnych i utrzymaniowych cieków wodnych tylko do zakresu niezbędnego dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej. Ograniczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych do przypadków rzeczywistej konieczności ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały lokalizować jak najdalej od koryta rzeki, wykorzystując naturalną rzeźbę terenu. Zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne w celu zachowania statycznych i okresowych (rozwój bezpośrednio związany ze środowiskiem wodnym) dróg migracji gatunków związanych z wodą. Zapewnienie swobodnej migracji ryb poprzez budowę przepławek w przypadku wznoszenia nowych budowli piętrzących. Ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych. Gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych wspomagająca ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promująca gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb, właściwej dla danego typu wód. Utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków oraz starorzeczy; w razie</p>

³ Jednolite Części Wód Powierzchniowych Rzecznych

		możliwości wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.
	Przemkowski Park Krajobrazowy;	ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: stawy rybne, szuwały, zarośla wierzbowe, torfowiska przejściowe, torfowiska wysokie, rzeki, drobne cieki i zbiorniki wodne, potorfia, zmienno wilgotne łąki trzęślicowe, bór wilgotny, bór bagienny, łągi, olsy, szuwały bagienne, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych w tym ptaki wodno-błotne Zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych doliny nizinnej rzeki Szprotawy, wraz z obszarami wodnymi i wodno-błotnymi w zlewni rzeki Bóbr;
	Czarne Stawy;	zachowanie fragmentów borów bagiennych oraz roślinności torfowiskowej (wymaga: zachowania lub odtworzenia bagiennych warunków wodnych)
	Lasy Chocianowskie,	zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródlęśnych cieków
	Bory Dolnośląskie;	utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony – gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas crecca</i> r, <i>Bucephala clangula</i> r, <i>Ciconia nigra</i> r, <i>Cygnus cygnus</i> r, <i>Grus grus</i> r, <i>Haliaeetus albicilla</i> r, <i>Mergus merganser</i> r, <i>Milvus migrans</i> r, <i>Milvus milvus</i> r, <i>Porzana porzana</i> p, <i>Scolopax rusticola</i> r, <i>Tetrao tetrix tetrix</i> p, <i>Tetrao urogallus</i> p, <i>Tringa ochropus</i> r (tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000). Na lata 2014-2024: Poprawa stanu siedlisk gatunków lub zachowanie siedlisk gatunków w niepogorszonej formie. Zapobieganie: zmianom stosunków wodnych skutkującym stopniowym osuszaniem lub nadmiernym zalewaniem siedlisk; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację; usuwaniu starych drzew przy ciekach
	Torfowisko Zamienice	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska, siedl. przyr. 7140; 91D0
	Torfowisko Kąty	zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego dla kierunku 3.5 „Ograniczenia negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy” skierowano dla obszaru gminy Chocianów następujące postulaty tj.

- ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią oraz Wdrażanie wytycznych Planu Zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry w zakresie „Lokalizacyjnych i technicznych aspektów zabudowy na obszarach zagrożonych powodzią;
- ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią, w tym dostosowanie zagospodarowania i warunków technicznych;
- uwzględnienie w lokalnych dokumentach planistycznych ustaleń przestrzennych z zakresu małej retencji, wynikających z opracowanego programu małej retencji dla województwa dolnośląskiego;

- uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych, strategicznych i operacyjnych gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych;
- wyznaczenie w opracowaniach ekofizjograficznych obszarów o dużej zdolności retencyjnej i terenów o obniżonej pojemności retencyjnej, które wymagają kompensacji oraz uwzględnianie tych obszarów i terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach lokalizacyjnych i w decyzjach o warunkach zabudowy.

Jednakże ww. dokumencie nie wskazano bezpośrednio żadnych przedsięwzięć lub działań, które miałyby być realizowane na terenie gminy Chocianów.

WDRAŻANIE I MONITORING

IV. WDRAŻANIE STRATEGII

III.1. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Wdrożenie strategii rozwoju wymaga skutecznego zarządzania, zaangażowania interesariuszy oraz odpowiedniego nadzoru nad realizacją poszczególnych celów. Poniższy system wdrażania zakłada podział ról i odpowiedzialności, monitorowanie postępów oraz aktualizowanie zapisów dokumentu, jeśli wystąpi taka potrzeba.

Najważniejszą osobą w procesie wdrażania strategii powinien być Koordynator ds. Strategii Rozwoju Gminy. Z racji tego, iż strategia przyjmowana jest uchwałą Rady Miejskiej, a także Rada Miejska w drodze uchwał kreuje wytyczne dla polityk publicznych, istotne jest, aby funkcja Koordynatora była osadzona odpowiednio wysoko w hierarchii samorządowej. De facto funkcję taką mógłby pełnić Burmistrz, jednak ze względu na dużą liczbę obowiązków służbowych, w tym związanych z reprezentowaniem gminy na zewnątrz, funkcję taką może pełnić Sekretarz lub Kierownik Wydziału Rozwoju i Utrzymania, przy założeniu ścisłej współpracy z Burmistrzem i innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego i jednostkami organizacyjnymi/spółkami gminnymi. Do zadań Koordynatora należeć będzie w szczególności:

- ustalanie i nadzór nad realizacją harmonogramu działań realizujących cele zapisane w Strategii,
- bieżąca współpraca z realizatorami działań, w tym udzielanie im wsparcia merytorycznego,
- współpraca z partnerami zewnętrznymi, jak organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, instytucje publiczne innego szczebla,
- kreowanie – przy współpracy z odpowiednią komórką organizacyjną – polityki informacyjnej dotyczącej strategii i jej wdrażania,
- pozyskiwanie ekspertów zewnętrznych, mogących wspierać gminę w procesie realizacji Strategii, oraz kontakt z nimi,
- zaangażowanie w prace nad innymi dokumentami strategicznymi gminy, pełniącymi funkcję planów operacyjnych/wykonawczych dla Strategii,
- monitoring i bieżące raportowanie władzom gminy postępów we wdrażaniu Strategii.

Realizacja Strategii odbywać się będzie w ramach bieżącej działalności Urzędu Miejskiego oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Jednak w dużej mierze jest ona kształtowana przez różnego rodzaju programy i plany, które – jak zostało to określono powyżej – pełnią rolę planów operacyjnych względem strategii rozwoju. Dlatego istotne będzie, aby po przyjęciu niniejszego dokumentu wypracować przy współpracy z szerokim gronem interesariuszy dokumenty wykonawcze, w tym np. zaktualizować już

obowiązujące. Opracowując je należy zadbać o przestrzeganie m.in. następujących wytycznych:

- opracowanie dokumentów w oparciu o kompleksową diagnozę sytuacji w danej sferze, której dotyczy dokument,
- podjęcie starań na rzecz włączenia mieszkańców i innych interesariuszy już na etapie opracowania dokumentu,
- konsultacje społeczne projektu dokumentu, prowadzone z wykorzystaniem aktywizujących metod i uwzględniające potrzeby różnych grup,
- posługiwanie się prostym, zrozumiałym dla jak największych grup odbiorców językiem, ewentualnie przygotowywanie „streszczeń” w języku niespecjalistycznym,
- przygotowanie dokumentów uwzględniających zasady dostępności,
- dbałość o zgodność dokumentów ze strategią rozwoju gminy oraz dokumentami strategicznymi innych szczebli samorządu terytorialnego, poziomu krajowego i unijnego.

Koordynator ds. Strategii Rozwoju Gminy odpowiadać będzie także za prowadzenie procesu monitoringu. Monitoring będzie działaniem ciągłym, a jego efekty stanowiąc będą element Raportu o stanie gminy. Proces opierał się będzie na analizie mierników jakościowych i ilościowych. Ze względu na specyfikę kierunków rozwoju, dla których realizacji niezbędne będzie często realizowanie długoterminowych inwestycji lub projektów społecznych. Z ich efektów korzystać będzie można dopiero w długim okresie, dlatego badania jakościowe (jak ankiety czy wywiady pogłębione dotyczące poziomu zadowolenia z usług) nie powinny być realizowane częściej niż w 2029 r. (czyli w „środku” okresu realizacji Strategii) oraz na zakończenie okresu obowiązywania Strategii. Mierniki ilościowe można z kolei badać w każdym roku, posilując się poniższą listą:

Tabela 3. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy Chocianów.

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Wskaźniki realizacji
1. Szeroki dostęp do usług publicznych wysokiej jakości	1.1 Wysoka sprawność i efektywność administracji gminnej	- liczba nowych elementów sprzętu informatycznego (w tym oprogramowania) [szt.] - liczba pracowników samorządowych, którzy wzięli udział w szkoleniach podnoszących ich kompetencje zawodowe [os.] - liczba zmodernizowanych budynków publicznych [szt.]
	1.2 Wysoko rozwinięte usługi społeczne	- liczba nowych elementów infrastruktury czasu wolnego [szt.] - liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 [szt.] - liczba zmodernizowanych placówek oświatowych [szt.] - liczba osób starszych, korzystających z oferty zajęć aktywizujących [os.] - liczba osób z niepełnosprawnościami, korzystających z oferty wsparcia [os.]

		<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych wsparciem obejmującym profilaktykę i usługi w zakresie ochrony zdrowia [os.] - liczba osób korzystających z pomocy psychologicznej, pedagogicznej i/lub prawnej [os.] - wysokość środków przeznaczonych na wsparcie OSP i policji [zł] - liczba nowych i/lub zmodernizowanych świetlic wiejskich [szt.]
2. Rozbudowa potencjału gospodarczego gminy	2.1 Wzmocnienie współpracy z przedsiębiorcami	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wspartych podmiotów gospodarczych [szt.] - liczba wspartych osób, chcących założyć działalność gospodarczą [os.]
	2.2 Wspieranie rozwoju rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> - liczba informacji przekazanych rolnikom w ramach wsparcia ich działalności [szt.] - długość zmodernizowanych dróg transportu rolnego [m] - liczba wspartych gospodarstw rolnych [szt.] - liczba zorganizowanych targów lokalnych [szt.]
	2.3 Rozwój turystyki lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> - długość wyznaczonych i/lub zmodernizowanych szlaków turystycznych [km] - liczba elementów infrastruktury turystycznej [szt.] - liczba inicjatyw z zakresu promocji turystycznej gminy i edukacji ekologicznej [szt.] - liczba obiektów zabytkowych, w których przeprowadzono prace utrzymaniowe [szt.]
3. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy ukierunkowany na ekologię i jakość życia mieszkańców	3.1 Wysoka jakość infrastruktury, podnoszącej komfort życia i gospodarowania	<ul style="list-style-type: none"> - długość nowej i/lub zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej [m] - długość nowej i/lub zmodernizowanej sieci wodociągowej [m] - długość nowej i/lub zmodernizowanej sieci drogowej [m] - liczba nowych punktów oświetleniowych [szt.] - długość nowych i/lub zmodernizowanych chodników [m] - długość nowych ścieżek rowerowych [m] - liczba nowych i/lub wyremontowanych mieszkań z zasobu gminy [szt.] - powierzchnia przeznaczona na tereny sportu i rekreacji [ha] - liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.]
	3.2 Gmina proekologiczna i gotowa na zmiany klimatyczne	<ul style="list-style-type: none"> - liczba budynków użyteczności publicznej, w których podniesiono parametry energetyczne [szt.] - liczba budynków, w których zastosowano OZE [szt.] - powierzchnia objęta błękitno-zieloną infrastrukturą [ha] - powierzchnia terenów zielonych [ha]

Źródło: opracowanie własne.

Strategia została poddana ewaluacji ex ante, która określa możliwość jej realizacji i osiągnięcia zaplanowanych rezultatów. Ewaluację taką przeprowadza się jeszcze przed uchwaleniem dokumentu, tak aby w „obrocie prawnym” funkcjonował już dokument dający szansę na efektywną realizację. W trakcie realizacji Strategii przeprowadzona zostanie ewaluacja on-going (w 2029 r.), która pozwoli ocenić skuteczność prowadzonej

polityki. Służyć do niej może analiza wskaźników rozwoju gminy, do której odnosiła się również diagnoza strategiczna, a więc:

- ruch ludności,
- wskaźniki wsparcia z zakresu pomocy społecznej,
- poziom bezrobocia z uwzględnieniem osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy,
- wyniki egzaminów ósmoklasisty,
- poziom przedsiębiorczości.

Ponadto ewaluacja powinna uwzględniać:

1. ocenę aktualności Strategii,
2. weryfikację uwarunkowań regionalnych, krajowych i europejskich Strategii,
3. ocenę prowadzonego monitoringu.

Efektem przeprowadzonej ewaluacji on-oging może być zmiana zapisów Strategii. Zgodnie z art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Procedura aktualizacji jest taka sama jak przyjmowania Strategii.

Po roku, w którym kończy się okres obowiązywania Strategii należy opracować ewaluację ex post. Pozwoli ona podsumować proces wdrażania, przygotować się do opracowania nowego dokumentu lub być może przedłużenia okresu obowiązywania czy aktualizacji niniejszej Strategii.

III.2. Ramy finansowe realizacji Strategii

Uwzględniając zapisy Wieloletniej Prognozy Finansowej, szacunkowy koszt realizacji polityk publicznych do 2034 r. wynosi ponad 686 mln zł.⁴ Na podstawie fiszek projektowych, zbieranych na etapie opracowywanych dokumentów strategicznych, w tym strategii, koszt jedynie niezbędnych projektów inwestycyjnych wynosi ponad 230 mln zł.

Przewiduje się możliwość pozyskiwania środków finansowych spoza budżetu gminy na realizację zapisów strategii. Przykładowe źródła tych funduszy to:

- środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego, w tym regionalne, powiatowe,
- środki pochodzące z budżetu państwa (pozostające w dyspozycji poszczególnych ministerstw, dedykowane fundusze i programy),
- środki funduszy celowych, np. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw

⁴ Na podstawie Uchwały nr ... Rady Miejskiej w Chocianowie z dnia 5 września 2024 r. w sprawie wprowadzenia zmian do wieloletniej prognozie finansowej Gminy Chocianów.

Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej (obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym i regionalnym), tj.:

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – ukierunkowane na zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystanie nowych technologii, wzrost konkurencyjności MŚP, rozwijanie umiejętności na rzecz inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości, transformację gospodarki w kierunku Przemysłu 4.0 oraz zielonych technologii;
 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) – mające na celu wspieranie budowy infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami zrównoważonego rozwoju;
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – ukierunkowane na udostępnianie zaawansowanych e-usług, zapewnianie cyberbezpieczeństwa, rozwój gospodarki opartej na danych i wykorzystującej technologie cyfrowe, rozwój współpracy na rzecz cyfrowych rozwiązań problemów społeczno-gospodarczych, wspieranie rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych;
 - Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ) – mające utrzymać wsparcie udzielane w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 głównie w postaci żywności w formie paczek z artykułami spożywczymi lub posiłków oraz poprzez udział w działaniach na rzecz włączenia społecznego;
 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027 (FERS) – skupiający działania na rzecz m.in. poprawy sytuacji na rynku pracy, zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnienia opieki nad dziećmi, podnoszenia jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracji społecznej, rozwoju usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia;
 - Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027, tj. program regionalny, określający sposób wydatkowania funduszy europejskich na rzecz rozwoju województwa dolnośląskiego;
 - inne fundusze ze źródeł europejskich, jak np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
 - środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
 - kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
 - dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych.
-

SPIS TABEL

Tabela 1. Szczegółowy zakres przedsięwzięć rozwojowo-modernizacyjnych sieci wodno-kanalizacyjnej.	48
Tabela 2. Cele środowiskowe dla obszarów chronionych dla JCW na terenie gminy Chocianów	50
Tabela 3. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Gminy Chocianów.....	55

SPIS RYSUNKÓW

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 1. Struktura jednostek sieci osadniczej	33
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej - Rysunek 2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Chocianów	35
Rysunek 3 Obszary ochrony zabytków	39